

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	960 Lej
Fél évre	480 Lej
Negyed évre	240 Lej
Havonta	80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Az aranyvám taglója.

A vámtarifa revíziójáért esztendőkon keresztül folytatott harcot az ország kereskedői, iparosai és a gyárvállalatok tulajdonosai. A régi vámtörvény súlyosan nehezedett az ország gazdasági életére, amely ellentétben a nyugati államokkal, állandó visszafejlődést mutatott. A régi vámtörvény okozta a lej örökös ingadozását, a gyáripar hanyatlását és az áruk állandó drágaságát. Nem tudni miért, de a kormány felve nyult ehhez a kérdéshez és éveken keresztül siket fülekre találtak a rossz vámtörvény következtében elhangzott panaszok. De végre mégis hozzá nyult. Revízió alá vette a vámtarifákat, de amint az érdekelt körök panaszai mind hangosabban hirdetik, nem sok köszönet van ebben a revízióban.

Az új vámtarifa életbeléptetéséről szóló dekrétumot a Monitorul Oficial két legutóbbi számában tette közzé a kormány. És amikor nyilvánosságra kerültek az új vámtarifák, valóságos konsternáció keletkezett különösen a főváros kereskedelmi köreiből. Ismeretesek a kormány intenciói, amelyek az új vámtarifák megalkotásánál vezérelték. Ez az intenció elsősorban Románia gyári iparának megvédése volt. Epen ezért felmerült már jóelőre az az aggodalom is, hogy a kormány túl magasra fogja emelni a közszükségleti cikkek behozatali vámját. Ez az aggodalom azonban eloszlan volt, amikor Averescu miniszterelnök azt a kijelentést tette az előtte tisztelő kereskedelmi küldöttségek előtt, hogy a közszükségleti cikkeknek csak olyan mértékben emelik fel a vámot, amennyire azt a romániai ipar érdekei megkívánják. Sajna, végül még sem így történt. A kormány nemcsak felemelt egyes vámtételeket, amelyek aranylej vámkokat tartalmaznak, hanem az aranylej átszámítási kulcsát negyven napirejben állapította meg, tehát körülbelül 8 lejjel magasabban az eddigi árán.

A példa azt mutatja, hogy a kormány kisése túl erős formában akarja elérni célját az új vámtarifával, amelynek az ipar védelmét kellene eredményeznie. A felemelt vámtarifa tételek mindenestre hozzájárulnak ahhoz, hogy talpra állítsák a nagy nehézségekkel küzdő iparunkat, de a foglyer kétélű, mert feltartóztatják a lej emelkedése következtében várható olcsóbbodásokat, sőt feltétlenül a drágulást fogják maguk után vonni. Ma még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy közszükségleti cikkeinket saját gyáramkól szerezzük be. Könyvtelenek vagyunk legtöbbször külföldhöz folyamodni és a felemelt vámtételek következtében a bizonyosan beálló drágulás rendkívül súlyosan érinti Románia ipari munkásságát, szellemi középosztályát és a birtokos osztályt, szóval mindazokat, akik a kereskedelemben, mint vásárló közönség szerepelnek. A gyáripar nem képes olyan iramban fejlődni, hogy a felemelt vámtételek következtében beállott drágulást saját gyártmányával enyhítse. A drágaság miatt annyira elszegényedhetnek a fogyasztók, hogy az ipar megszabadul ugyan a külföldi konkurenciától, de nem lesz kiinek termeljen.

A kormány uiságosan erős beavatkozással akarja meggyógyítani az országnak beteg iparát és kereskedelmét, amelyeket azonban gyógyítás helyett, talán még betegébbé tesz. Nem gyors és türelmetlen műtetre van szüksége ennek az országnak, hanem lassu folyamatos, okos eszközökkel dolgozó gazdasági politikára, amelynek nyomában a gyógyulás, és, előrehaladás jár.

Meghosszabbítják a parlament ülészakát

Bratianu Vintila kritikája a forgalmi adó fölött.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Bucuresti-i hivatalos körök pozitív híradsága szerint Averescu tábornok pénteken olvassa fel a parlament feloszlatásáról szóló királyi kéziratot, amely megemlékezik a besszarábiai egyezmény ratifikálásáról és a többi főbb törvényről és egyben hangsúlyozni fogja, hogy a trónbeszédben felemlített, de eddig le nem tárgyalt javaslatokat az őszi ülészakon vitatják meg. Ezzel szemben az esti jelentések úgy szólnak, hogy a kormány elhatározta, hogy amennyiben a tisztviselők fizetésének rendezéséről szóló javaslat elintézése azt szükségessé teszi, úgy néhány nappal meghosszabbítja a parlament ülészakát.

A kamara éjjeli ülésén megkezdtek a forgalmi adó új behajtásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Bratianu Vintila kritikálja az új javaslatot és sajnálja, hogy Averescu nincs jelen, mivel az őt helyettesítő Manoiilescu, szerinte,

lényeges módosításokat nem fogadhat el. Kijelenti, hogy a forgalmi adó háborus intézmény és a normális viszonyok között nem állja meg helyét és nagyon nehéz pontosan beszélni is. Bizonyos, hogy szigorú ellenőrzés mellett 30—40 százalékkal lehetne növelni a forgalmi adóból származó állami jövedelmet, de a forgalmi adó nem normális idők születte, most pedig arra kell törekedni, hogy visszatérjünk a rendes életre. Ezt a kérdést nem kellett volna most bántani, hanem azt idővel véglegesen el kellett volna törölni. Azt tanácsolja, hogy az adómódosítással ne siessenek. A javaslatot a liberálispart nevében nem fogadja el.

Manoiilescu pénzügyi államtitkár kijelenti, hogy ez a kérdés a praktikusság és gazdaságosság kérdése. A forgalmi adó a jövőben csak az ipari termékeknél marad életben és két milliárddal emeli az állam bevételeit, aminek nélkül felborulna a költségvetés.

Elkészült az új sorozási törvény.

Megszűnik a családfentartók szolgálatmentessége.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az új sorozási törvény a napokban elkészült és kizárja a katonai szolgálatból mindazokat a sorköteleseket, akiket a büntető törvénykönyv 22-ik szakasza alapján ítélték el. A törvény meg fogja szüntetni a családfentartók katonai szolgálatmentességét és ehelyett az arra szoruló családok államsegélyben fognak részesülni. A szolgálati idő két év lesz a határőrségeknél, a csendőrségnél három. Az egyes korszályok február 15 én vonulnak be,

november elseje helyébe. Az önkéntesek bevonulása október 15-én lesz. A törvényt az 1929-iki korosztály bevonásánál fogják először alkalmazni. Érdekes az új törvényjavaslatnál az is, hogy megváltoztatja úgy a tiszt, mint az altiszt iskolák rendszerét, amelyekbe a felvétel pályázat útján fog megtörténni, érettségi, illetve négy középiskolai végzettség alapján, de csak azokat veszik fel, akik a román nyelvet tökéletesen beszélik.

Fuzió készül a liberálisok és a nemzeti-parasztpárt között.

Allítólag már meg is van a megegyezés Bratianu és Maniu között.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ami tegnap még feltevés volt, mára már szinte befejezett tény: a liberálisok és a nemzeti-parasztpárt között megindult tárgyalások a legkomolyabb mederben haladnak a teljes megállapodások felé s — mint a Cuvantul értesül — nincs kizárva, hogy még a húsvéti ünnepek előtt már nyilvánosságra kerül a belpolitika átalakítására minden bizonynyal nagy jelentőséggel bíró esemény; a liberális—nemzeti-parasztpárti fuzió. A sajtó — bár még tartózkodó álláspontot foglal el — máris számol a fuzió kétségkívül nagy változásokat előidéző hatásával és a lapok nem tartják kizártnak, hogy ezzel az étappe-al a belpolitika hajója új irányba lendül és ezzel már rövidesen a kibontakozás Arrarátiájához ér el. A Cuvantul nem kis meglepődéssel állapítja meg azonban, hogy a kormányparton nem hogy idegeskednének a küszöbön álló fuzió miatt, hanem még nyíltan helyeslik is a történeteket. Sőt egy ismert néppárti politikus állítólag még azt füzte hozzá a hírhez, hogy a liberális—nemzeti-parasztpártok fuzióját a kormány csak örömmel üdvözölheti. A lap ezért megkockáztat egy kérdést és — hogy az minél feltűnőbb legyen — három kérdőjelet tesz utána: vajjon nem a kormánypart megbízásából, tudtával, sőt egyenes felkérésével tárgyal-e Bratianu Jemel Maniuval és Mihalacheval? A kérdésre egyelőre nincs felelet, de a

Cuvantul nyilván tetszeleg magának ezzel a firtatással, mert a továbbiakban azt írja, hogy a többi ellenzéki pártok összessége — ellentétben a kormánnyal — leplezetlen idegességgel és érdeklődéssel figyelnek fel a fuzió híreire és sajtójukban — ha tompítottan is — sértő vonatkozásokban aposztrofálják a tárgyaló pártok vezetőit. Ez azonban már mit sem vonhat le az esemény komolyságából, a mely — ha hinni lehet a sajtó nagyrészének — rövid pár napon belül már határozott ténynyé válik.

Késő esti órákban érkezett jelentés szerint a liberális—nemzeti-parasztpárti fuzió már befejezett ténynek tekinthető, amennyiben a liberálisok elhagadták a nemzeti-parasztpárt feltételeit, amelyek szerint a fuzionált pártok irányításában Maniu és Mihalache szélesebb hatáskört kapnak s a liberálispart programját a nemzeti-parasztpárt programjával egészítik. Kormányrajutás esetén a nemzeti-parasztpárt három tárcát kapna s vagy a szenátus, vagy a kamara elnöki székebe is nemzeti-parasztpárti kerül. Politikai körökben úgy tudják, hogy a tárgyalásokat Bratianu Vintila kezdeményezte és ő is irányítja azokat. A délelben megjelent lapok nagyrésze mindazonáltal arról ír, hogy a fuzió létrejötté még nem egészen bizonyos, mert Duca volt külügyminiszter állítólag az utolsó napon elfordult a fuziótól és annak létrejötté ellen akciói kezdett.

Három éves leépítés készül Romániában

Megcsinálják a B-listát az állami tisztviselőknél. — A tisztviselők fizetésegységesítéséről szóló törvény főbb rendelkezései.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A tisztviselők fizetésegységesítésére vonatkozó törvény tervezetét a szenátus asztalára tették és a bizottságban a legcsekélyebb változtatás nélkül már keresztül is ment. A törvénytervezetet, amely csak most, nyolc esztendő után, hat oda, hogy az ország egész területén egységesítse a rangfokozatokat és a fizetéseket, a szenátus a napokban tárgyalás alá veszi. A tervezet különben most került a lapok útján nyilvánosságra. Egyik része a tisztviselők javadalmazását szabályozza, a másik része pedig a szolgálati beosztást és rangfokozatot egységesíti az egész ország területére. A tervezet alapelve az, hogy hasonló szolgálatban hasonló fizetés és egyenlő szolgálati rangban egyenlő fizetést adjanak a tisztviselőknél.

A törvénytervezet első része azt állapítja meg, hogy kik lehetnek tisztviselők. Leszögezi, hogy milyen képzettség szükséges az egyes állások betöltéséhez és mi volt előbbi működési beosztása. Általában egyforma képzettséggel hasonló fizetést ír elő és lehetőleg teljes mértékben figyelembe kell venni a tisztviselő képzettségét, hogy az főiskolai, szakiskolai, vagy egyetemi-e.

Két fizetési típust állapít meg a tervezet. Az egyik a 100 lejen aluli, a másik a 100 lejen felüli. Az első kategória 8, a második 28 fizetési típust ír elő. A fizetések megállapításánál az a vezérelv, hogy az állam legkisebb fizetésül azt a létminimumot adhatja, amely egy ember megélhetéséhez szükséges, tekintettel arra a helyre, ahol lakik és családjának számára. Azt vették számításba, hogy mennyi szükséges a legszerűebb megélhetésre a

tisztviselő társadalmi és erkölcsi helyzetének megfelelően. A fizetési fokozatok arányeiben vannak megállapítva. Tekintettel azonban arra, hogy a mai körülmények között még az állam nem tud aranyparitásnak megfelelő fizetést adni, egy átmeneti időt állapítanak meg, amely alatt a később járó fizetésnek, időnként megállapítandó hányadát adják fizetésül. Ez a hányad a pénzügyi helyzet és az adottságok szerint fizetési típusonként változhatik. Egvéltőre az alsóbb fizetési fokozatoknak adandó kulcs valamivel magasabb lesz, mint a felsőbb fokozatoké, hogy a kettőjük között lévő aránytalanság ne legyen túl magas. Ezt a kulcsot évenként a költségvetés elkészítése alkalmával fogják megállapítani.

A már jelzett, összesen 36 fizetési fokozatba beosztják az összes állami tisztviselőket, a kik közé a lelkészek, tanárok és bírák is beszámítanak. A normális viszonyok beálltáig az alapfizetésen kívül külön családi és lakbérpótlékot kapnak. Ezt is a költségvetés keretén belül szabják meg évenként. Az alapfizetésen kívül a nős tisztviselők, vagy gyermekes özvegynek 200 lej, ha egy gyermeke van a tisztviselőnek, ugy ezenkívül még 200 lej jár havonta. Két gyermek után 400, három, vagy több után 600 lej családi pótlékot állapítottak meg. A lakbérpótlék a fővárosban a fizetés 25, törvényhatósági joggal felruházott városokban 15, mezővárosokban 10 százalék. Községekben lakbérpótlék nincsen. A fizetések harmonizálása azonban nem történhetik meg csak úgy, ha szigorú revízió alá veszik úgy a tisztviselők számát, mint a beosztását. A tervezet szerint a tisztviselők számát igen tekintélyes mértékben apasztják. Itt figyelembe veszik a német, osztrák és olasz példát. A tisztviselők létszámának apasztása háromféle fokozat szerint történik. Lesznek állandósított-

Soha ne vakarja bőrét, a CADUM-KENOCS rögtön enyhítést hoz

tak, átmenetiek és azonnali, vagy kivételes rendszabályok. Az átmeneti időt egyes tisztviselőknél négy évben állapítják meg és az 1930. év végéig tart. Ezzel igen tekintélyes számú tisztviselőt építenek le. Többet azonban a törvény életbelépésekor is elbocsájtának. A szolgálatból elbocsájtott tisztviselőket rendelkezési állományba helyezik. Ugyanezzel az alkalommal szabályozzák azt is, hogy a nők milyen arányban vehetnek részt a közszolgálatban. A tervezet szerint a nők bármilyen magas rangfokozatot is elérhetnek. Az oktatás, orvosi és szociális intézményeknél a nők bármilyen nagy számban alkalmazhatók. A szűkebb értelemben vett közigazgatási szolgálatban az egyes miniszteri tárcák keretén belül alkalmazott tisztviselőknél az 1-9 fokozatokban 30, a többi fokozatokban 20 százaléka nő. A tervezet különben hatalmas munka és teljesen szakszerűen van előkészítve a legpontosabb statisztikai adatokkal.

OKVETLEN VEGYE MEG

az „ARADI KÖZLÖNY” rendkívül érdekes húsvéti számát, jól fog szórakozni.

T A R C A.

Gyomorbajosok kongresszusa Akik ellenségei a ragyogó Tavasznak

Dr. Savanyu:... Amint már kifejtettem, — nagyérdemű gyomorbajos-kongresszus — végre-valahára jó úton haladnak a dolgok! Immár egyre erősebb az az impresszió, hogy egy nagyszerű Kigondoló Bizottság működik és őrökdi itt felettünk, — sőt az az érzésünk, hogy a Kigondoló Bizottság minden nagyrabecsült tagja olyan szeizmograffal van felszerelve, amely megérzi és jelezi az ország rosszgyomru polgárainak legtilkosabb gondolatát is! Indítványozom tehát: szavazzunk jegyzőkönyvi köszönetet mindama illetékeseknek, akik újabbban a gyomorbajosok intenciói szerint mozdítják és lökik előre a közjót... (és leül).

Az összes gyomorbajosok: Éljen!... Elfogadjuk! (Szókokot számos gyomorbajos üdvözli).

Dr. Keserü: Mélyen tisztelt Gyomorbajos-kongresszus! Előttém szóló dr. Savanyu ur melegen savanykás lelkesedéssel köszöntötte az immár felénk áradó savanyuságok áprilisi hajnalhasadását. Amikor szavamat szavába öltöm, nekem tovább kell mennem egy lépéssel, a tapasztaltabb, idült gyomorbajosok nevében...

Az összes gyomorbajosok (mély gyomorhangon, lelkesen): Halljuk!... Halljuk!...

Dr. Keserü: Én is szívesen konstatoálom, hogy régi ellenségünk — az egészségesek pök-hendi fajzata — egynémely újabb rendelkezéssel valamiképpen megrendszabályoztatott. De ez nem elég!... Kérünk kell ott, — ahova ez tartozik — hogy a jövőben minden egyes közhatalosnál, minisztériumban, etc., kizárólag csakis gyomorbajosok lehessenek referensek és tettekkel tényezők! — az egészséges köztisztviselők pedig B-listára teendők — igazi B-listára! — és nem kihalási C-listára, mert az egészséges emberek a kihalási rendszer fölesküdt elvi ellenségei!...

Az összes gyomorbajosok (mély korgással): Ugy, van!... Ugy van!

Dr. Keserü:... Amikor aztán majd a referensek és a köz összes intézői a gyomorbajosok komoly osztályából rekrutálódnak, akkor — de csak akkor — virrad ráink az igazi erkölcs, a valódi közmorál ragyogó aranykor-szaka! Mert nem elég, kérem, hogy a kávéházakból kilüzetett a tánc! — a táncot magát a köztudat parkettjáról is ki kell irtani! A tánciskolákat, a táncosmulatókat és a mulató táncosokat, mind-mind, be kell csukni!... És nem elég, hogy bizonyos tréfálkozások kiltattak az uccákról, a szórakozóhelyekről, de kiltandó az uccáról és a nyilvános helyekről a mosolygás is!, a nevetés is! és a kacagás is!, mert ilyesmit nézni és hallgatni a savanykásan kesernyés gyomorbajosok közületére nézve bosszantóan, fölháborítóan fájdalmas!

Az összes gyomorbajosok: Igaz! Ugy van!

Dr. Keserü: Rendeletileg szabályozandó, hogy aki mosolyogni, nevetni, sőt — horribile dictu — kacagni akar, azt csak tulajdon lakásában végezhesse el, amely otthoni derű viszont 96 százalékos derű-forgalmi adóval sújtassék! — és ez derűre-borura ki is vettesék!, aminek következtében evez új adóner rövidesen és hála Istennek, derűre-borura-forgalmi adóvá fog automatikusan átváltozni!

Az összes gyomorbajosok: Éljen!... Éljen!

Dr. Keserü: De az sem elég, kérem, hogy a rövid szoknyák, valamint a puder, ruzs és egyéb boszorkány-büviszerkei megszabályozása kilátásba helyeztessék. Rendeletileg kell a nőket kötelezni, hogy szoknyáikat a földig növezzék le sűrűsen! A hajukat pedig — „En, Csillag Anna” államilag szubvencionált segítségével ugyanaddig a földig hosszabbítsák meg azonnal! Ezenfelül: az uccákon és mindenütt, csakis állig begombolt ruhákban és kizárólag szeplősen és ráncosan mutatkozhassanak! Akinnek nincs szeplője és ránc: mázoljon az arcára elegendő mennyiségben, egyrészt: mert a mázolásban elég gyakorlatuk van amugyls, másrészt: mert a szeplős és ráncos némberek egyáltalán nem bosszantják a gyomorbajosokat; ellentétben a pirosajkuakkal és rózsásarcuakkal, amelyek — az egészség szim-

bólumai lévén — egyenesen a gyomorbajosok megbotránkoztatását szolgálják!...

Az összes gyomorbajosok: Ugy van! Éljen!

Dr. Keserü: Továbbá: a kereskedők felmivandók, hogy semmi szépet és semmi jót ne merészellenek kirakataikba kitenni! Mert a szép és a jó csakis a renyhe és feslett egészségesek inyét csiklandozza! — A „szép és jó” közül kizárólag a szódabicarbóna, no meg a savanyuvizok és a gyomornak javalt jószagu kénes vizek tehetők és teendők ki a kirakatokba!, sőt: a tárlati termekben — az összes képek és szobrok elégetése után — szódabicarbonahegyek és gyógyviz-üvegpiramisok jelkép gyanánt kiállítandók!

Az összes gyomorbajosok (korogva, morogva, tombolva): Éljen!

Dr. Keserü: Az összes zeneművek kottái örökre elkobzandók, — egyedül a gyászindulók kivételével, amelyek viszont az elemi és a középiskolák énekóráim furtonfart tanítottandók!...

Az összes gyomorbajosok: Éljen! Éljen!

Dr. Keserü: Végül indítványozom: kérjük fel küldöttségileg a városunk kapui felé közeledő előkelő idegent: a Tavasz, hogy édes tavaszi szellőit, vidám napsugarait tartsa meg magának! — nekünk nem keljenek! — Mert — Szent Soda-Bicarbonicumra esküszünk! — mi nem akarunk semmit, ami édes; semmit, ami fényes; semmit, ami mosolygó; semmit, ami kacagó!... — mi csak csöndet akarunk, szürke komoly csöndet, — legjeljebb gyomorhangoktól megszakitott csöndet — és szelid savanyuságot és szolid keserűséget és enyhe szomorúságot!... — Indítványozom, hogy a fentieket foglaljuk memorandumba és terjesztjük teljes bizalommal az illetékesek elé...

(És teljes bizalommal odaterjesztik. Azután küldöttségileg elmennek a Tavaszhoz és megkérlik: ne mosolyogjon, az isten szerelméért. Az előkelő idegen udvariasan megígéri: jó... nem fog mosolyogni... miközben jó-ságosan szánakozó mosolyával végigcirógatja őket.)

Romániai kisebbségi küldöttek Genfben.

Bécsbe költözött az európai nemzeti kisebbségek állandó kongresszusának titkársága.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségének távirata.) Az európai nemzeti kisebbségek legközelebbi kongresszusa — amint az Aradi Közlöny már jelentette — a nyár végén lesz Genfben. Az állandó titkárság azonban a napokban egy régebbi határozat folytán végleg Bécsbe költözött, mivel az osztrák főváros közelebb van a különböző közép- és keleteurópai államokhoz, amelyekben a kisebbségi sérelmek még reparálásra szorulnak, mint Genf. Így a nyárvégi genfi kongresszus előkészületeit, a szervező munkát Amende Ewald dr. a kongresszus állandó főtájkára már Bécsből intézi, sőt 1928-tól kezdve maguk a kongresszusok is Bécsben fognak lezajlani.

A legközelebbi genfi konferencián Amende dr. közlése szerint újra képviselhetik magukat Európa összes nemzeti kisebbségei és a ma-

gyar kisebbségek részéről előreláthatólag a következő delegátusok fognak a tanácskozásokon résztvenni: Szűllő Géza dr. és Flachbart Ernő dr. (Csehszlovákia), Balogh Artur dr. és Jakabffy Elemér dr. (Románia), valamint Deák Leó dr. és Strelitzky Dénes dr. (Jugoszlávia), akik már az előző kongresszusokon is résztvettek és tisztában vannak a napirenden szereplő anyaggal.

Egyelőre bizonytalan, hogy a konferencián ki fog elnökölni, mivel az eddigi elnöknek, Wilfan József dr. olaszországi szlovén képviselőnek az olasz kormány nem akar utlevelet adni és így Wilfan dr. nem hagyhatja el Olaszország területét. Valószínű, hogy Wilfan helyett a kongresszuson valamelyik balti állambeli kisebbségi delegátust fogja a kongresszus elnökévé megválasztani.

Visszahozott a honvágy egy amerikai aradi iparost.

Bugyi Béla kovácmester elmondja délamerikai kalandjait. — Jó dolga volt az újvilágban, mégis hazajött a családjához.

(Arad, április 13.) Bugyi Béla, szorgoskezü aradi kovácmester 1924. őszén megelégedve az örökös nincstelenséget, s szűkös anyagi viszonyokat, nagy elhatározással pénzérette mindenét, azt a keveset, fájó szívvel bucsut intett családjának, Aradnak, Európának — Brémában hajóraszállt és a fürge Siera Ventanan meg sem állott Argentínáig és annak is a fővárosáig: Buenos-Ayresig...

A sors, a szerencse különös regényfaragó. Vannak, akiket elveszít a nyomor a fertő ino-csarában, s viszont vannak, akiket karonragad, kalauzolja őket rengeteg viszontagságon keresztül, hogy végre is révbe vezesse a kiszemeltet. Vannak aztán olyanok is, akikre rámosolyog valahogy a szerencse, de mindig közbejön egy „de”, ami a sok szép ígérettel telt jövőt rombadönti. Körülbelül ebbe az utolsó csoportba sorolható Bugyi Béla is, aki ügyes mestere volt szakmájának, azonban őt is megérintette a kincsországok aranyszagu hulláma és az aradi kereseténél többre tartotta a bizonytalan, de a könnyűszerrel megkereshetőnek vélt távoli aranyakat s mint megannyian, ő is elindult lassu poroszkálással Eldorádó országa felé...

Két év telt el azóta, amióta Bugyi Béla elszakadt családjától, hazájától és időközben be-bekopogtatott a postás, s cifra bélyegekkel teliragasztott leveleket adott át az örömtől remegő feleségnek, a kuvertából néha-néha kihullt egy-két peso, vagy dollár, de legtöbbször keserű írást, forró honvágyat tartalmazott a levél és rajongó vágyódást a felesége, családja iránt; és egyszer, most, ugy két év után ismét levél jött Bugyi Bélától, amelyben örömmel jelenti a kivándorolt kovács, hogy utban van hazafelé, ismét tengerre szállt, megunta a távollétet, hazavágyik... És Bugyi Béla néhány nappal ezelőtt ebben a szép tavaszi időben visszaérkezett hazájába, Aradra, a családjához. Hogy miképp élt a messze idegenben Bugyi Béla, hogyan mosolygott rá a szerencse és hogyan áldozta fel a szerencsésjét a családja közelségéért, s otthonáért, a következőkben mondta el az amerikai magyar:

— Brémából 22 napi hajút után érkeztem meg Argentínába és azonnal Buenos-Ayresbe mentem. Az idegeneket szívesen fogadták a castillianok — így nevezik magukat a ben-szülött spanyolok — és az emigrációs házba kerültünk, ahol 5 napig élhetnek a kivándorlók napi 1 pesoért. Az ellátás itt igazán kellemes volt az aránylag kicsiny összegért. Amikor le-telt az öt nap, munka után néztem. Sokat kellett nélkülözni, majd hat héten keresztül ténferegtem, s a magammal hozott hazai pénzt majdnem teljesen föléltem. A hatodik héten az-tán sikerült bejutnom egy nagyszerű állásba, napi 9.20 pesot is megkerestem, ha jól ment a sorsom, s ez átlagos átszámításban 500—600 lejes napi keresetnek felel meg. Ez meglehető-sen szép fizetés, amikor már napi 3 és fél pe-sóból is meg lehet élni, igaz, hogy ez aztán igazán a létminimum. Apránként küldözgettem

haza pénzt, de a szép fizetés két háztartás költségeit mégsem fedezte, hivatam az asszonyomat, azonban ő irtózott a tengeri uttól. Pedig nagyon szerettem volna már látni őt és a családomat, egy napon aztán annvira elfogott a honvágy, hogy sietve utlevél után néztem és otthagytam a kedvező állásomat. Héj pedig jó állásom volt, s ha az asszony melletttem lett volna, sohasem kellett volna hazajönnöm.

— Buenos-Ayres nagyon nagy város, a magyarok külön koloniaképen szervecsen együtt élnek. Fejlett társadalmi életük van. Ictesítettek egy egyletet Doxundi Magyar Egy-let címen. Általában a magyar munkaerőket nagyon kedvelik a castillianok, mert amint ők mondták, a magyar dolgoz és becsületes. Az elhelyezkedés attól függ, hogy milyen mester-séget tud az illető. Kovács, asztalos, esztergá-lyos, lakatos, bádigos és egyéb kézmunkás könnyen juthat álláshoz, mert Argentina ál-landóan fejlődik, épül... Mondom, szépen meg lehet élni künn, nekem is jó dolgom volt, de hiába: én ott, az asszony itt, ez aztán már mégse volt élet és mégis csak igaz az a mon-dás, hogy mindenütt jó, de legjobb otthon, bármily szűkösön is, de a család körében...

Itt Bugyi Béla elhallgat. Boldog, hogy ismét Aradon lehet, az övéi mellett, már leszámolt az Eldorádó fantáziájának színes álmai-val és bár talán ott rámosolygott volna a sze-rencse, ma már mégse hevül Amerikáért... (s. p.)

Elfajult a iasi-i egyetemi tanárok botránya

A verekedő professzorok egymás elmozdítását követelik.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) N. Serban és George Pascu iasi-i egyetemi tanárok között keletkezett inzultus mára súlyosabb mérvet öltött, amennyiben mindketten ragaszkodnak ahhoz, hogy a másik hagyja el katedráját. A két tanár közötti ellentétek a legutóbbi diákzavargásokra vezethetők vissza, amikor Serban a diákok mellett foglalt állást s ezzel Pascu szerint súlyosan kompromittálta a tanári kar méltóságát. Pascu ezért sértő szavakat is használt Serbannal szemben, aki provokálta kollégáját. Pascu azonban nem volt hajlandó lovagias elégtételt adni s most nemcsak lasiban, de az egész országban is nagy érdeklődéssel tekintenek a szókatlan incidens kimenetelére. A Dimineata különben a történettel kapcsolatban azt közli, hogy Serban német származású és eredetileg Scheernek hívták és hogy tanári kinevezése jogtalanul történt. Emiatt különben már régóta van viszálykodás a két tanár között, amely azonban csak a diákzavargások alkalmával robbant ki teljes erővel.

Szepseg

a legdrágább kincse minden nőnek. A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatossá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal szappan a bőrcs egészséges szint ad és megóvjja fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékig illatos.

PARFUMERIE • ELIDA • BUCURESTI III. Sos. Colentina 66
Kérek nekem díjmentesen egy próbadarab 31/1
ELIDA IDEAL-SZAPPANT küldeni.
Név:
Pontos cím:

Kérjük ezen szelvényt kitöltve egy levelezőlapra felragasztani és postára adni.

Ujságíróküldöttség a Magyar Párt elnökénél.

Bethlen gróf a párt teljes támogatását ígerte.

(Az Aradi Közlöny cluj-i tudósítójától.) Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságírószervezet küldöttsége ma délben egy óraker megjelent gróf Bethlen Györgynél, a Magyar Párt elnökénél, aki előtt feltárták sérelmüket és intervencióra kérték fel a vasuti szabadjegyek ügyében. Közölték a pártelnökkel, hogy Averescu miniszterelnök-höz memorandumot intéznek, amelyben nemcsak a sérelmet tárják fel, hanem konkrét esetekkel is igazolják, hogy az ujságíró-szabadjegyek nagyrésze arra illetéktelenek birtokába jutott és a hivatásos ujságírók 90 százaléka vasuti szabadjegy nélkül áll. Bethlen gróf kijelentette a küldöttségnek, hogy teljesen magáévá teszi a sérelmeket és felajánlotta, hogy elvállalja annak a küldöttségnek a vezetését, amely a miniszterelnökhöz juttatja a séremlmeket tartalmazó memorandumot. Bethlen grófhhoz hasonló értelemben nyilatkozott dr. Gyárfás Elemér és Sándor József is, akik teljes támogatásukat helyezték kilátásba.

AZ „ARADI KOZLONY” HUSVÉTI SZAMA gazdag tartalommal, 24 oldalon jelenik meg.

Művészet.

* Az aradi városi színház heti műsora. Csütörtök: Sybill, operett. (Farkas Lili fellépte.) Péntek: Nincs előadás. Szombat este 8 és fél óra: Nem nősülök, vígjáték. (Fél helyárak.) Vasárnap délután 3 óra: Zsványkirály, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 óra: Névtelen asszony, dráma. (Rendes helyárak.) Este 9 óra: Sybill, operett. (Farkas Lili fellépte.) Hétfő délután 3 óra: Frasquita, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 óra: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, vígjáték. (Huszdik előadás.) Mérsékelt helyárak.) Este 9 óra: Cirkuszhercegnő, operett. (Harmadik előadás. Új attrakciók.) Kedd: Carmen, opera. (Opre Jenny, Hegedüs Bébi, Borelli Giacomo és Róna Dezső fellépte. Bérletszűnet. Mérsékelt helyárak.)

* Farkas Lily bemutatkozása. Zsufolt nézőtér lelkes tapsa avatta ma este operettszínésznővé Farkas Lilyt. A Szibill előadását ünneppé emelte a nagyjövőjú aradi urleány színpadi bemutatkozása. A címszerepben elegáns megjelenése pompásan érvényesült. Alt hangja a középhangokon valamivel felül is szépen kifejezésre jutott, megjátszásában a rutinhiányt intelligens szerepfelfogás pótolta. Toalettjei, amelyek szinte vagyontérők, hódítóan ragyogtak voltak. A közönség mindvégig meleg tapsokkal hívta a lámpák elé a debütáló urleányt, aki tűzkeresztsége után, itélve, még sok-sok sikerre hivatott. A többi szereplők értékes alakításai csak fokozták a forró színházi est nagy sikerét. (=)

* Tarnai Ernő a szegedi színház új művezető-igazgatója. Szegedről jelentik: Szegedváros tanácsa heteken keresztül tartó izgalmas tárgyalások után meghozta döntését arravatkozólag, kit hívjon meg a házikezelésbe vett színház igazgatójának. A döntés Tarnai Ernő, a Magyar Színház főrendezőjének javára dőlt el, aki tegnap délután Szegeden már alá is írta a szerződést. A szegedi színház igazgatója eddig Faragó Ödön volt, kívül azonban a város nem volt megelégedve és amikor szerződése lejárt, nem újították meg. Tarnai intervjuot adott a sajtónak és kijelentette, hogy Szegeden új korszakot akar nyitni a magyar színészet történetében.

* Nagy Géza fényképész műtermében minden 3 darab művészi képből 1 darab színezve, valamint lapfölvételhez egy nagyított kép leszállított áron, művészi kivitelben készül.

* Pfeiffer Erzsébet énekművésznő. Szalay Arankának volt, ezidőszent a bécsi Zeneakadémia ösztöndíjas növendéke is szerepel a Minerva április 17-iki műsoros délutánján, a Kulturpalotában. Pfeiffer ritka szép hangjában számos alkalommal gyöngvörködtünk. Fejlődőképes hangja bizonyára fokozni fogja sikereit. Kiemelkedő számok még: Váradi Klári és Bajót Baby négykezes zongorajátéka, Bera Honka lengyel tánc, Fischer Ödön, Jancu Vasile szavata, Reichenberg Mici kedves monológja és Gerber Olga szerzőj delai. Jegyek korlátozott számban Minervánál Lődi hírlapirodában. Tagok csak a jegyadót fizetik. Rendező: Békefi Pál.

* Az aradi színházi iroda hírel, Farkas Lili szerzői forró sikere meg fog ismétlődni csütörtökön. A nagy érdeklődésre való tekintettel az igazgatóság újból kitűzte műsorra a Sybillt, Jacobi klasszikus operettjét, amelyben Farkas Lili kivül a főszerepeket Kertész Manó, László, ifj. Szendrey és Kun játsszák. — Nem nősülök, az idei szezon sláger-vígjátéka szombat este fél helyárak mellett kerül színpadra a premier nagyszíni szereposztásában. — Unnepi előadások, Vasárnap délután 3 óra: mérsékelt helyárak mellett Zerkovitz pompás operettjét, a Zsványkirályt játsszák. Délután 6 óra: rendes helyárakkal a Névtelen asszony című hatóságos, izgalmas dráma kerül színpadra, amelynek címszerepében Fekete Irénnek alkalma lesz ragyogtatni művészetét. Este 9 óra: Farkas Lili harmadszor játssza a Sybillt. Hétfő délután 3 óra: mérsékelt helyárakkal Lehár remekműve, a Frasquita van műsoron. Délután 6 óra: jubileum lesz. A diadalmas, Mikszáth-Harsányi-vígjáték, a Noszty-fiu esete Tóth Marival kerül színpadra huszadszor abban a nagyszíni szereposztásban, amely a premiéren sikerre vitte a pompás vígjátékot. — A Cirkuszhercegnő ismét jubilál az aradi színpadon. Rövid néhány hónap alatt második jubileumát éri meg Kálmán Imre világhírű operettje. Husvét másodnapján este 9 óra: játsszák harmincdszer a kitűnő darabot. Erre az alkalomra az igazgatóság új betéteket és teljesen új attrakciókat állított a darabba. — Carmen.

jövő hét kedden a Carmen előadásával a színház igazgatósága feledhetetlen estét szerez az aradi közönségnek. Az előadás központjában a ragyogó tehetségteljes Opre Jenny áll, aki a Carmen énekl. Partrere nem kisebb művész, mint Borelli Giacomo tenorista, a milánói Scala volt tagja. Micaelát Hegedüs Bébi asszony

énekl, akinek ének- és színpadképességeit ismeri Arad közönsége. Escamillo szerepében Róna Dezső fogja érvényre juttatni zengő baritonját. Zenekar és kórus kiegészítve készül fel a Carmenre, amely iránt oly nagy az érdeklődés, hogy szerdán megismétlik az előadást.

Bánát szenátora az erdélyi szőlőművelésért.

Tornya Gyula módosító indítványát a miniszter is magáévá tette.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A szenátus ülésén dr. Tornya Gyula szenátor felszólalt a szőlő műveléséről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál és nagy sikert aratott. Rámutatott a javaslat hibáira és felémeltette, hogy az erdélyi szőlőbirtokosnak, ha egy félhektárnál nagyobb földön szüldékszik szőlőt termesztetni, miniszteri engedélyért kell folyamodnia. Arra kell törekedni, hogy az Erdély szélén lakó szőlőbirtokosnak ne kelljen Bucuresztbe jönnie, ha szőlőt akar termesztetni.

Garofid földművelésügyi miniszter erre megjegyezte, hogy ezt az intézkedést maguk a szőlőművelők kérték, nehogy előfordulhasson az, ami Bessarabiában történt, ahol hozzá nem értők lerontották az ottani szőlőtermelés szintjét.

Dr. Tornya erre azt válaszolta, hogy Bessarabiát nem szabad összetévesztetni Erdellyel és kérte a javaslat módosítását. A miniszter Tornya módosító indítványát elfogadta.

Módosítják az állampolgársági törvényt.

Az ősszel kerül a javaslat a kamara elé.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A kamara ma délelőtti ülésén Bucsan belügyi államtitkár bejelentette, hogy az őszi ülésükön beterjesztik az állampolgársági törvény módosítására vonatkozó javaslatot, amelynek célja az, hogy a román nemzetiségűek könnyebben megszerezhessék az állam-

polgárságot. Bratiana Vintila kérdezi, megtették a szükséges intézkedéseket és előkészületeket, hogy a népszámlálás pozitív eredménytel járjon. Bucsan államtitkár megnyugtató választ ad és kijelenti, hogy a statisztikai hivatalnál együttesen dolgozot és készítette elő a népszámlálást. A kamara ezután folytatja a lakbérleti törvényjavaslat részletes vitáját.

Alaptalan plágiumvád egy magyar zeneszerző ellen.

A „Lesz maga juszt is az enyém” plágiummal vádolt szerzője bebizonyította, hogy a népszerű dal — juszt is az övé.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Mindenütt, ahol magyarok laknak és ahová élér Budapest szívének lüktetése, hamar népszerűvé vált és elterjedt az a divatos tangó, amelynek szövege így kezdődik:

„Lesz maga juszt is az enyém”.

De bármilyen divatos ez a muzsika, azt bizonyosan kevesen tudják, hogy ennek a tangónak a szerzője Eisemann Mihály, a talentumos fiatal magyar muzsikus. Azt pedig bizonyosan még kevesebben hallották, hogy Eisemann Mihály mindjárt a tangójának forgalomba kerülésekor azzal vádolták meg, hogy a muzsika közönséges durva plágium, amelyet a fiatal komponista E. Mylok „Eithymica” című tangójából lopott. A vád úgy érte a népszerűség fényében sűtkérező művészt, mint a taglóítás. Eisemann Mihály önértetes ember és azonkívül komoly zenész, aki — mint mondta — csak azért szerez táncpartitúrákat, mert mégis csak meg kell valamiből élni, addig, amíg valamelyik más komolyabb művét, esetleg az operáját el tudja helyezni. Nem is hagyta tehát sokáig magánzáradni a plágium vádját, hanem még mielőtt bírósági döntésre került volna a sor (Eisemann tudniillik beperelte rágalmozóit) a fiatal komponista hóna alá fogva a maga partitúráit és az Eithymica fonográf-lemezét, felkereste dr. Diósy Bélát, az ismert zenekritikust, akit megkért arra, hogy nevezzen meg két másik szakértőt, hogy ő azután mindhárman előtt lejátszhassa E. Mylok tangóját és az ő szerzeményét: döntsek el az urak, vajjon plágizált-e csakugyan. Diósy dr. azonnal telefonált Gajári István zenekritikusnak és Siklós Albertnek, a zeneművészeti főiskola tanárának. A két ur elfogadta a zsűri tisztségét és rövid félórán belül megjelent abban a szobában, ahol a fiatal muzsikus türelmetlenül várt egyik kezében a fonográf-lemezzel, a másik kezében „Juszt is az enyém” kottájával.

Az igazolás hamar megtörtént. Egy fonográfön előbb lejátszotta a lemezt, ezután a zeneszerző zongorázta le a maga tangóját. És a produkció után a három szakértő írásbeli nyilatkozatot adott. Eisemann Mihálynak, hogy tangója úgy kadenciájában, mint formai szer-

kezében teljesen különbözik a másik tangótól. A nyilatkozat aláírása után Siklós Albert a boldogan hálálkodó zeneszerző felé fordulva így szólt:

— Vegye tudomásul, hogy tizenöt évvel ezelőtt voltam utoljára meghívott szakértő egy plágium-perben. Akkor Kacsóh Pongrácot vádolták meg, de akkor is kiderült, hogy alaptalanul. És ahogy Kacsóhnak nem ártott az affér, úgy, remélem, nem fog magának sem ártani.

Feléledt a hajsza

Strauss Richard ellen.

Folytatódnak a titokzatos telefonbeszélgetések. — A család feljelentést tett a rendőrségen.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Strauss Richard Bécsben lakó családja már hetek óta telefonugratásoknak van kitéve. Egy héttel ezelőtt Drezdából felhívták dr. Strauss Ferencet, Strauss Richard fiát és a felhívó, aki egy drezdai szanatórium orvosának mondta magát, közölte Strauss Ferencel, hogy apja Drezdában súlyosan megbetegedett. A megrémült fiú feleségével és apósával repülőgépen sietett Drezdába, ahol kiderült, hogy a hírből — misztifikáció. Pár nappal később egy Lenhart nevű hietzingi rendőrkormányos közölte a Strauss-fival telefonon, hogy Reichwein tanárt ép akkor, amikor Straussal akart telefonon beszélgetni — letartóztatták. A fiatal Strauss csakhamar rájött, hogy ez is ugratás, mert egy Lenhart nevű rendőrkormányos nincs is Bécsben. Másnap egy ismerős család közölte telefonon Strauss fiával, hogy valaki gorbomba módon őket gyanúsította meg a drezdai telefonálással. Ugyanakkor Strauss Richardot is felhívta egy férfi hang és Reichwein tanárnak mutatkozva beérelyesen kikérte magának, hogy őt gyanúsítsák a drezdai misztifikációval. Erre mázástán a rendőrséghez fordult a Strauss-család. A rendőrség gyanuja egy kereskedőre irányul, aki már több ízben rendezett hasonló sülletlen tréfákat, de mindezeket még nem tudták tettenérni a ravasz telefonugratót.

GRAMOPHONOK,
„His Master's Voice”, „Columbia”, „Decca” valamint tánc- és művész lemezek, rendkívül nagy választékban. **Hegedüs** cégnél Arad.

HARRY PIEL
legszenzációsabb filmje az Uránia következő műsora.

Iorga Miklós Jugoszlávia királyánál.

Megnyílt Belgrádban az erkölcsnemesítő kongresszus.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtt 9 órakor nyílt meg ünnepélyes keretek között Belgrádban a második erkölcsnemesítő kongresszus, amelynek megnyitását Sándor jugoszláv király személyesen vett részt. A kongresszus elnöke Radonics Iovan dr. egyetemi tanár és a meghívott államok közül Romániát Iorga professzor képviseli, aki ez alkalommal több szerb lapnak interjú-t adott s igen hízeltő ki-

jelentést tett a jugoszlávok kulturális fejlődéséről. A román nép nevében üdvözölte a szerb népet s leszögezte, hogy a két állam politikája mindenkor azonos kell, hogy legyen, mert érdekeik is közösek. A kongresszus megnyitása után délután 6 órakor Iorga magánkihallgatáson jelent meg Sándor király előtt, majd este 8 órakor a román követség által tiszteletére adott teán vett részt.

Megkezdődött a népszámlálás Aradon.

A rendőrkerületek hozzáálltak az ívek szétosztásához. — Aradváros hirdetményt bocsátott ki, amelyben kitanítja a közönséget.

(Arad, április 13.) Aradváros vezetősége a népszámlálással kapcsolatban ma a következő hirdetményt adta ki román és magyar nyelven:

Mi, Arad örv. hat. város polgármestere a népszámlálási bizottsággal egyetértőleg a következőket rendeljük: A minisztertanácsnak 637/1927. számú rendelete értelmében 1927. április 24-én az egész országban népszámlálást tartanak. A népszámlálás minden család által kitöltendő törzslapok által történik. Minden egyes családfő egy „Bulletin de familie” feliratu nyomtatványt kap, amelyet köteles családjának 1927. április 24-iki állapota alapján kitölteni. Ezeket a nyomtatványokat az illetékes rendőri kerület közvegi lakásokonként osztják szét. Azok a családok, amelyek április 17-ig nem kapják meg a szükséges nyomtatványt, kötelesek azt annál a rendőrkerületnél kérni, amelyhez tartoznak. A Bulletin (családi törzslap) kitöltése a következőképpen történik:

A nyomtatvány felső részére a comuna szó után irandó: Arad, valamint az ucca és házszám, ahol a család tényleges lakással bír. A nyomtatvány címe utáni Nr. rovat kitöltetlen marad. Ezután következnek a családfő állapotára vonatkozó kérdések. Az 1. alatti rovatba beirandó a családfő családi (vezeték) neve, utána a keresztneve. A 2. alatti rovatba a születési éve, hónapja, napja és helye (község, megye, ország) a község és megye neve hivatalos alakjában irandó be. A 3. alatti rovatba beirandó a családfő nemzetiségi (etnikai) eredete. Csak a nyomtatványban feltüntetett elnevezések használhatók; így tehát: pl. magyar, szerb stb. nem használhatók. A nemzetiségi eredet kinek-kinek születése és nem nevelése alapján állapítandó meg. Itt megemlítjük, hogy a Mózes vallású egyének a nemzetiségi eredet kitüntetésénél csak az „evreu” szót használhatják, mert a többi elnevezések, mint pl. izraelit, jidan, mozis stb. csak a vallást fejezik ki. Az 5. alatti rovatba a családi állapotnak megfelelő kifejezés után „da” szócseka irandó, míg a többi, még nem felelő kifejezés áthuzandó. A foglalkozásra vonatkozó rovat különös gondot igényel, mert szükség van annak a megállapítására, vajon az illető önálló-e vagy sem. Tehát a válasznak ezt a kérdést teljesen tisztázni kell. Azok az egyének, akik saját földjüket munkálják meg, így fogják beírni: „agricultur”, azok pedig, akik nem a saját földjüket művelik, azt írják be, hogy „muncitor agricol”. Kereskedők és iparosok szakma szerint irandók be, pl. bacan, negustor de spirit, pantofar, tamplar — míg a nem önállóak ilyen megkülönböztetés szerint: sodall (segéd) vagy ucenici (inas), viszont az ökönpénztétel nélküliek „muncitor industrial sau comercial” (ipari vagy kereskedelmi munkások). A köztisztviselők azon intézmény minőségét is kötelesek feltüntetni, amelynek szolgálatában állanak, így: functionar comunal.

judetean, functionar la administratia financiara, functionar la C. F. R. magántisztviselők nem részletezik hivatásukat, csak azt írják be: functionar particular. A 8., 9. és 10. alatti rovatok csak a nyomtatvány tuloldali és a család tagjait névszerint feltüntetendő kimutatás elkészítése után töltendők ki. Ezt a tuloldali kimutatást a következő módon töltik ki: beirandó minden családtagnak családi (vezetékneve) és keresztneve. Az 1. folyószám alá irandó maga a családfő, utána következnek a családtagok, akiknek családi állapotát a negyedik függőleges rovatban felsorolt kifejezések: (tata, mama, sotia) kell feltüntetni. A sexul rovatba függőleges vonás huzandó, aszerint, amint az illető neme megkívánja. A korral arabszámokkal a betöltött évek számát kell kitüntetni. A nemzetiségi rovatnál a már fentebb megirt módon kell eljárni.

A „cetatenia” rovat különös fontossággal bír azokra nézve, akiknek a helyzetük nincs tisztázva. Mindenkinek érdekében áll, hogy a tényleges állapotot írja be, mert ellenesetben nemcsak a törvényes következmények terhét viseli, hanem meghamisítva a végső eredményt, árt a közügynek is, az állampolgárság csalárd feltüntetése által. E kimutatás révén az egyén nem nyerhet semmit, ellenben nagyon sokat veszíthet, mert pénz- vagy börtönbüntetésre ítélik. Azonkívül ugy saját, mint hozzátartozói helyzetét is ronthatja. Ebbe a rovatba román állampolgárnak csak az írható be, aki valamely romániai területen fekvő község állampolgársági lajstromában szerepel. Az okiráltságban születettek jogszerűleg román állampolgárok, az idegenek saját országuk szerint iratnak be, pl. ungar, bulgar, jugoszlav stb. Azon egyének, akik nem idegen állampolgárok, sem pedig az ország valamely községe állampolgársági lajstromában nem szerepelnek, a következő szót írják be: „neconstatata”. A következő rovatok könnyen érthetőek. A tuloldali kimutatás 1. fejezetébe csak azon családtagok irandók be, akik szoros kötelékben állanak egymással, míg a szolgálatban levő személyzet a 2-ik fejezetbe kerül. A 3-ik fejezetbe veendőek be az átmeneti vendégek és el látásban levők. A Bulletin kitöltésénél tekintetbe kell venni az első oldalon levő utasításokat is.

Szállodák, vendéglők, internátusok, szanatóriumok, kórházak, gyógyintézetek és kasszárnyák csupán a B. modelu lapokat töltik ki, amelyeket később és külön kézbesítenek ki. Ezeknek tulajdonosai kötelesek bevezetni mindazon személyek adatait, akik április 24-én legalább 10 nap óta tartózkodnak a felsorolt intézetek egyikében. A korábban érkezettek lakóhelyükön, a családi törzslapon lesznek feltüntetve. Fenti intézmények tulajdonosai a maguk és családjuk részére családi törzslapot töltenek ki. (A. model.)

A nyomtatványok olvasható, szép írással, románul töltendők ki és a tuloldali kimutatás alsó bal sarkán a családfő által irandók alá. Azon egyének, akik nem képesek a buletint és a kimutatást kitölteni, vagy azért, mert nem irástudók, vagy azért, mert nem tudnak románul, jogosultak azoknak kitöltését a népszámláló közvegtől kérni, aki köteles azt díjtalanul elvégezni. Evégből az ilyen polgárok azon rendőrkerületnél jelentkeznek, amelyek körzetében laknak és kéri a nyomtatvány kitöltését. A törvényhatóság előjárósága minden rendőrkerület mellett egy felvilágosító-

irodát „birou de informatiuni”-t létesített, amelynek tagjai városi és rendőrségi tisztviselők, akik a közönség rendelkezésére állanak, úgy tanáccsal, mint nyomtatványok kitöltése által. A népszámláló közvegek, akik a törzslapokat kiosztották, április 24-ike után beszélik azokat a családoktól és ellenőrzik a bejegyzett adatok helyességét. Ha egy családfő rosszakaratot mutat és visszautasítja a buletin kitöltését, vagy ha az ellenőrzésnél bebizonyul, hogy hamis adatokkal töltötte ki, úgy a népszámláló közveg azonnal jelentést tesz a helyi népszámláló bizottságnak. Ez egyén ellen büntető eljárást tesznek folyamatba. A bizottság kérni fogja a statisztikai törvény 22. szakaszában foglalt büntetések alkalmazását, vagyis 100—50.000 lejig terjedő pénzbüntetést azokra, akik megtagadják a helyes adatok bevallását, vagy 1000—100.000 lejig terjedő pénzbírságot és 1—15 napig terjedő elzárást azok ellen, akik rosszhiszeműleg hamis adatokat vallanak be. Ilyen esetekben a buletin a népszámláló közveg által a szomszédok bemondása alapján lesz kitöltve, illetve kiigazítva, aki jegyzőkönyvet vesz fel, amelyet a népszámlálási iratcsomónál őriznek meg. Felvilágosításokat minden rendőrkerületben, valamint a városháza 91. számú szobájában lehet megkapni. Mindezen, a hatóság közvegei által a közönség részére végzett munkálatok díjtalanok és senkisémet kérhet, vagy fogadhat el értük valamilyen díjazást.

Dr. Marcovici, h. polgármester.

A rendőrkerületekben ma megkezdtek az ívek széthordását. Miután megtörtént, hogy a közvegek több lakást zárva találtak, miután a lakó nem tartózkodott otthon, a rendőrség felkéri a polgárságot, hogy délelőtt 8—12 óráig, délután 2—7-ig tartózkodjon valaki otthon a családtagok közül, hogy az ívet átvehesse. Ez annál is inkább fontos, mert az ívet másodszor nem viszik ki és ebben az esetben az illetőnek külön el kell mennie az illetékes rendőrkerületre, hogy átvegye népszámlálási ívét.

Bucurestiből jelentik: Bucsan belügyi államtitkár ma a fővárosban időző megyei prefektusokkal és városi polgármesterekkel megbeszélést tartott a népszámlálás ügyében és erre vonatkozólag utasításokat adott ki, Bucsan a konferencia után fogadta az újságírókat, akik előtt kijelentette, hogy Románia az egyetlen állam Európában, ahol a mai nappal még nem tudják pontosan a lakosság számát. Tehát a népszámlálás nemcsak statisztikai okoknál fogva, de a közrendészet szempontjából is szükségessé vált, viszont nem céloz semmiféle kijátszást az országban élő kisebbségekkel szemben, mert a minisztertanács a leghatározottabban amellelt foglalt állást, hogy mindenki olyan nemzetiségűnek vallja magát, mint amilyenek érzi.

KELLEMES LESZ AZ ÖNNEPE.

ha megveszi és elolvassa az „ARADI KÖZLÖNY” szenzációs husvét számát.

Uj ucca nyílt Aradon.

A miniszterium engedélyezte a szükséges telek kényszerkiszajátítását.

(Arad, április 13.) Ma megérkezett Aradváros mérnöki hivatalához a miniszteri approbálás a Tudor Vladimirescu (Dobó) ucca meghosszabbítására vonatkozólag. Az uccameghosszabbítás ügyében — mint megirtuk — tárgyalásokat folytattak az utban levő Cukor-féle telek megváltására vonatkozólag. A tárgyalások azonban eredménytelenek maradtak és ezért a város vezetősége — miniszteri hozzájárulás alapján — most megteszi a szükséges intézkedéseket a Cukor-féle telek kényszerkiszajátítása ügyében.

Husvétra

férfi fehérnemű ujdonságaim már megérkeztek, angol és csehországi la árak, —

meglepő olcsó árak

mérték szerint is. 1552

Gomblukazást vállalok.

BERAN BÉLA

Arad, Strada Greceanu No. 5.

Beethoven IX. Symphonia

husvét hétfőjén, délelőtt 11 órakor az eredeti szerzővel és teljes zónékarral

megismételve.

Rendkívül mérsékelt helyárak.

Jegyek Sándor Ferenénél 100—80 lejig.

H I R E K.

Tűzoltási próba Aradon.

(Arad, április 13.) A Piata Avram Iancu (Szabadság)-téren ma este 7 órára hatalmas tömeg gyülekezett össze, hogy szemtanúja legyen a legveszedelmesebb elem, a tűz legyőzésének. A Theo-Sar nevű tűzoltó por vezérképviselője nagy előkészületeket tett az experimentáláshoz. Lécet rakott gulába, alája szalmakötegeket helyezett. Kátránnyal kent be egy hatalmas ládát, hordókat gürdítettett a helyszínre, ahol benzin és alkohol tartályokat helyezett el. Majd felállt egy hordó tetejére, kezében Theo-Sar-tokál és magyarul kezdett. A közönséget azonban a tűzijáték érdekelte, s így erre is hamarosan rákerült a sor.

A gulába rakott léceket leöntötte benzinnel és meggyújtotta. Hatalmas lángnyelvek csaptak az ég felé. És Reiner mester, a vezérképviselő, markába öntött valami fehér port, ráhírtette a lángokra és csodák csodája, egy pillanat alatt megfékeződtek a pusztító elemek és csak halódó szikrák jeleztek, hogy ott valaha tűz volt. A közönség tapsolt. A tűzoltók féltékenyen néztek a konkurenciára. Következett a benzin. Egy hordóba öntött ebből a folyadékból, meggyújtotta és magasra csaptak a lángok. De egy marék a titokzatos porból, a lángoknak nyoma sem volt. A kátrányos láda olyan sűrű fekete füstöt kldött az ég felé, hogy a Marsban azt hitték, hogy lángba borult a föld. De mi az a mesternek, illetve a fehér pornak. Mintha nem is égett volna. A közönség ismét tapsolt, sőt éljenzett is. Popa Constantin tanácsnok ur láthatólag meg volt hatva az emberi tudás ilyen nagyszerű eredményétől, de nem akarta elárulni. Vass Barna városi mérnöknek szintén nagyon tetszett az eset. Mihajlovics Gyula főparancsnok most az egyszer nem gyakorolhatta hivatását és jó szívvel kellett néznie, hogy a tüzet más oltsa el. Amikor vége volt az érdekes mutatványoknak, a közönség áttörte a tűzoltók által vont kötéldönt, hogy közelebről lássa, esetleg meg is tapogassa a mestert, aki bemutatta a titokzatos fehér port, a tűz ellenségét. A tűzoltási próba tehát nagyon jól sikerült.

— Miklós herceg Galatiban. Galatiból jelentik: Miklós királyi herceg különvonaton ma reggel Galatiba érkezett. A herceg szemlét tart a tengerészeti arzenálban és megtekinti a napokban elkészült „Marasti” és „Marasesti” nevű repülőgépelhárító monitorokat.

— Mitilneu résztvesz a kisanantkonferencián. Bucurestiből jelentik: Illetékes helyen határozottan megcáfolják a prágai Morgen című lapnak azt a híret, hogy Mitilneu külügyminiszter a helyettesi helyzet miatt nem fog résztvenni a kisanant legközelebbi konferenciáján. Ez a hír teljesen téves, mert a külügyminiszter a kitűzött időpontban feltétlenül elutazik a konferenciára.

— Tiszteleg küldöttségek Pacha püspöknek. Pacha Agoston apostoli kormányzó püspökké való kinevezése, amelyről tegnapi számunkban részletesen beszámoltunk, osztatlan örömet keltett Erdély katolikusai körében. Különösen Timisoarán, a püspök jelenlegi tartózkodási helyén nyilvánult meg külsőleg is impozáns az az örvendezés. A káptalan ma délben Blaskovits Ferenc nagyprépost vezetésével tiszteleggett Pacha püspöknek és szerencsekívánatait nyilvánította kinevezése alkalmából. Ezután a központi papság járult a püspök elé és az üdvözlést Ferch Mátyás kanonok tolmácsolta. Az egyes városrészek hitközségei nagy küldöttségben készülnek felkeresni Pacha püspököt, akít ma a hatóságok fejei közül is számosan üdvözöltek.

— A háromnapos husvét munkaszünet. Tudvalévő, hogy egy miniszteri rendelet Szent György napjának megünneplését a román husvét harmadik napjára, április 26-ikára halasztotta el. Ezen a napon — mint hivatalosan közlik — teljes munkaszünet van. Kereskedők és borbélyok egész nap kötelesek üzleteiket zárva tartani.

Katonai amnesztia készül május 10-re.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Értesülésünk szerint a kormány május 10-re amnesztia rendelkezést tervez, amely

előleg katonai büntetések elengedését, illetve felszámolását fogja tartalmazni.

Megállapítják a román—cseh pontos határt

Tanácskozások a bucaresti-i és prágai külügyminiszteriumokban

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A külügyminiszteriumban a mai napon kezdődtek meg a tárgyalások a román és cseh delegáció tagjai között a csehszlovák—román határszakaszok végleges megállapítására vonatkozólag. A mai napon a bizottság a határmentén fel-

állítandó vámhivatalok, csendőrszék és határőrszék tekintetében állapodott meg. Holnap az utak és a hidak kérdésében tárgyalnak. Ezután a cseh delegáció visszatartja s a tárgyalásokat előreláthatólag a jövő hó első napjaiban Prágában folytatják.

HIRDETŐ KÖZÖNSÉG B. FIGYEL-

MÉBE. Kérjük a t. hirdetőközönséget, hogy hirdetését a husvétli szám részére juttassa el legkésőbb szombat délig a kiadóhivatalba, mert a később feladott hirdetések lapunk husvétli számába elhelyezni nem tudjuk.

— Választójogot kapnak a nők Angliában. Londonból jelentik: A londoni lapok jelentései szerint a kormány elhatározta, hogy a választójogot, fenntartás nélkül, kiterjeszti minden 21 évet betöltött nőre is. Ebben az esetben 12 millió férfi és 14 millió nő bir Angliában választójoggal.

— Halálozás. Kis Károly ny. Acsev, elügyelő f. hó 12-én elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a felső-temető halottsházából.

— Érdekes határcidens Hollandiában. Rendkívül érdekes incidens történt a belga—holland határnál. Ötven felfegyverzett belga polgár a határon keresztül bevonult Limburg holland városba, ahol a házakra nagy plakátokat ragasztottak ki, amelyekben követelik Limburgnak Belgiumhoz való csatolását. Ezután elhagyták rendben Hollandiát.

HÁT MIÉRT NEM...?

Egy ismert aradi ur lakást cserélt és hurcolkodott. Minden butorát berakatta a szállító kocsi, csak egy gyönyörű szép álló órája volt, azt nem akarta senkire bízni, maga vitte a kocsit után. Az óra persze irtó nehéz volt, minduntalan meg kellett neki állni, hogy egy kicsit kihúzza magát.

Amint így pont egy ház kapuja előtt megáll, ép akkor érkezik oda egy részeg ember, aki szintén megáll és szánatva bámul hol az órára, hol a pasira, aki lihegve törli homlokáról az izzadságot.

Az ur ügyet sem vetve rá, újra felemeli a nehéz órát és nagy kinnai cipeli tovább. A részeg ember csak ámul, csak bámul, és utána dülöngözik. Mikor aztán az újra megáll és maga mellé állítja a nagy órát is, a részeg ember eléri, megáll előtte, a fejét csóválja, végül nagy csuklások közben így szól:

— Kedves uram, legyen szíves, mondja meg nekem, tulajdonképpen miért nem vesz maga magának egy zsebórát?

— Felemelik a Neptun-fürdő árát. Az aradi Neptun-fürdő megnyitása az idén május 15—20-ika között történik. A városi mérnöki hivatal javaslatot tett a permanens bizottságnak a Neptun-fürdő árának felemelésére, arra hivatkozva, hogy két év óta nem emelték az árakat. A hivatal a szezonjegyeknél 25 százalék, a kabínbérleteknél 20 százalék emelést javasol. Így az idény-fürdőjegy a tavalyi 200 lej helyett 250 lej lesz erre a szezonra. Amint a permanens-bizottság meghozza határozatát a Neptun-jegyek ügyében, megkezdődik a bérletek kiadása.

— Eltűnt egy bécsi főkonzul felesége. Budapestről jelentik: A rendőrség értesítést kapott Bécsből, hogy ottan április 1-én eltűnt Litschot Friedrica, a bécsi főkonzul felesége, két gyermekével és nevelőjével. Az egyik gyermek három, a másik kilenc éves. A bécsi rendőrség értesülése szerint Magyarországra mentek.

— Új házak lakhatási engedélyre. Az aradi városi mérnöki hivatal felhívja azokat a háztulajnosokat, akiknek most készült el a házuk s még nem kérték beköltözési engedélyt, feltétlenül adják be erre vonatkozó kérvényüket. Akik lakhatási engedély nélkül költöznek házukba, szigorú pénzbüntetésben részesülnek.

— A Hősök sirja-egyesület közgyűlése. Az aradi Hősök sirja-egyesület április 17-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja rendezévi közgyűlést, a következő tárgysorozattal: 1. Új bizottság választása három évi időtartamra. 2. A régi bizottság felmentése. 3. Az 1927—28. évi költségvetés és az erre az évre szóló tervek tárgyalása. 4. A felügyelő-bizottsági tagok és póttarok megválasztása. 5. Indítványok. Az egyesület felkéri az összes tagokat, jelenjenek meg a közgyűlésen, ezenkívül meghívja ezúton az aradi kulturális s jótékony egyesületek vezetőségét. A közgyűlésen, amelyen dr. Comsa Gergely püspök elnököl, Popoviciu kapitány, a véreharis-bizottság vezetője beszámol a nagysikerű hősök estélye eredményéről is.

— Jugoszlávia fegyvereket rendel. Madridból jelentik: A Giornale d'Italia szerint Jugoszlávia százezer puskát rendel az oiberi fegyvergyárban.

— Házasság. Pál Ilonka Timisoara és Rosenfeld Zoltán Birchis, házasságot kötöttek.

— Churchill állása megrendült. Londonból jelentik: A legfontosabb külpolitikai események egyike kétségtelenül Churchill nagy pénzügyi expozéja volt, amelyet ma tartott meg az alsóházban óriási érdeklődés mellett. Churchill két és fél óras beszédben indokolta meg, hogy miért mutatkozik a költségvetésben 36½ millió font deficit. Kijelentette, hogy a katonai kiadások csökkentése pánikot idézne elő. A hiány fedezésére új adókat léptet életbe és egyes régi adókat fel fog emelni. Politikai körökben menthetetlennek ítélik Churchill helyzetét, mivel egy az állami gazdálkodás megreformálását, mint az adóreform terén, noha mindkettőre igéretet tett, képességei teljesen csődöt mondtak. Churchill a deficit főokául az általános sztrájkot és a bányászsztrájkot állítja oda, amelyek szerinte 32 millió font kárt okoztak az országnak.

— Matrózok tragédiája a Dunán. Galatiból jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt ma reggel a galati—orsoyai Duna-szakaszon. Egy motorcsónak, amelyen tízennégy angol tengerész ült, a Duna közepén felfordult s a tengerészeket az ár elsodorta. Egy másik motorcsónak segítségére sietett és sikerült a fuldokló matrózokat kimenteni. A tengerészek egy angol kereskedelmi gőzös szolgálatában állanak és sétacsónakázást rendeztek a Dunán. A 14 ember azonban túlterhelte a kis csónakot s ez okozta a szerencsétlenséget. Két matrózt a kórházba kellett szállítani.

— Meghalt Morar György rendőrkapitány. Oradeai tudósítónk jelenti: Morar György, Morar Teofil, az ismert sportifilista bátyja, aki maga is aktív részt vett a sportéletben, kedden délután három órakor meghalt. Morar György, aki Oradean aktív rendőrkapitány volt, hosszabb ideje súlyos cukorbetegségben és tüdőbajban szenvedett. Halála nagy részvétet keltett Oradean.

— Titokzatos tragédia az esküdtek előtt. Párisból jelentik: A saintesi esküdtszék előtt most áll Marinette Roux, akit azzal vádolnak, hogy bolgár barátját, Nejesevet meggyilkolta a múlt év októberében. Marinette Roux tagadja a vádat és az egész ügy igen rejtélyes. Nejesev holttestét egy vadász találta meg az erdőben. A holttest ruházata rendben volt és semmi sem mutatott arra, hogy a gyilkos revolverlövést dulakodás előzte volna meg. A revolver-fekvése és a seb viszont arra mutatnak, hogy gyilkosság történt. Szó lehet arról, hogy féltékenységi dráma játszódott le, de a titokzatos bűneset végleges tisztázása az esküdtszékre vár.

— Bethlen István hat éve magyar miniszterelnök. Budapestről jelentik: Bethlen gróf magyar miniszterelnök, akinek diplomáciai sikerét az olasz-magyar szerződéssel kapcsolatban az egész világsajtó méltatta, április 15-én ünnepli hatéves miniszterelnökségi jubileumát. Ezzel kapcsolatban a budapesti lapok nagy cikkekben emlékeznek meg a miniszterelnök kormányzásáról és az eredményekről, amelyeket a hat esztendő alatt elért. Megemlékeznek arról, hogy az emlékeztetés Károly-puccs megbuktatta Telekyt, akinek bukása után Bethlen került felszínre. Számos nehézséggel kellett megküzdenie a hat esztendő alatt, azonban legyőzte a nehézségeket, megszerezte a 250 millió aranykoronás kölcsönt, rokonszenvenessé tette Magyarországot a külföld előtt és most rátette a koronát művére az olasz-magyar szerződéssel.

— Fegyelmi büntetést kapott Rovine segédjegyzője. Érdekes határozatot hozott ma az aradi fegyelmi bizottság egy aradmegyei segédjegyző ügyében. A fegyelmi bíróság előtt Kradigati Péter rovinei (magyarpécskai) segédjegyző állott vádlottként. A segédjegyzőt azzal vádolták, hogy hanyagul kezelte hivatalát, napokon keresztül maradt távol igazolatlanul hivatalától és durván bánt a hozzáforduló felekkel. Ma döntöttek ügyében. A bíróság elnöke dr. Barbura Sever törvényszéki főelnök, tagjai pedig Petruțiu Anon megvevi főjegyző és Dirlea Vazul városi gazdasági tanácsos voltak. A bíróság a vádokat bebizonyosította és Kradigati segédjegyzőt 15 napi felfüggesztésre és fizetésének 15 napi megvonására ítélte.

— A braziliai hadügyminiszter szerencsés repülőbalesete. Buenos-Ayresből jelentik: A repülőgyakorlatok alkalmával Jusztó hadügyminiszter véletlenül kiesett az egyik repülőgépből. Szerencsére idősebb volt nála, amelynek segítségével megmenekült a biztos haláltól.

— Port Artur. Hadihajók indultak Port Artur alá. És hosszú esztendő után újra acélcsovek feltevése nyílása mered a hajdan kemény vár fokára. Figyeljük csak. Milven közelinek hangzik ez a név: Port Artur, mely hajdan világrészről is megszövegezett. Az orosz-japán háborúban úgy olvastuk Port Arturt, mint a mesék kódéből bukkanó vagy inkább: a mesék kódében elmosódó, valóságos várat. Rejtély volt számunkra a háború és rejtélyes vázlat a Kelet ismeretlen részén: Port Artur. Azóta fordult egynéhányat földünk keserű levében. Azóta megismertünk közelebbről egyet-mást, ami akkor bizarr, izgalmas, de érthetetlen kalandromantikának tűnt. És a Kelet — ki ne érezné — félelmetes közelségbe dobott. Port Arturt ma már nem víziós szemek keresik a térképen, hanem szorongó sóhajok tartják vele az összeköttetést a gondolat drótméltáján. Háború és ami utána jött: rémítően közel hozták Port Arturt, amelynek tövében, lehet, hogy holnap, már ott füstölnek a kemény, fekete csatahajók.

— Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, hágvadság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő háziszser, amely az emésztőszervek legtöbb részéből eredő zavarokat gyorsan megszünteti és visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknek is enyhén, kellemesen és megbízhatóan hat. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Szépségverseny botrányokkal. Berlinből jelentik: A berlini Sportpalast tegnapi óriási botrány színhelye volt. Ott akarták ugyanis megkoronázni Berlin 1927-es „nyárkirálynőjét” és ezt az aktust Berlin 100 legszebb asszonyának díjazásával szándékoztak egybekötni. A nagy eseménynek azonban ulságosan kevés nézőközönsége akadt, amikor pedig bevonult a palotába Berlin állítólag 100 legszebb asszonya fürdőtrikóban, hatalmas botrány keletkezett. Az egyik zsűritag maga is így fakadt ki: „Ennyi csúfságot még nem láttam egy rakáson.” — Füttykoncert és oly irgalmatlan tombolás kezdődött, amelyet még nem igen láttak a Sportpalast edzett falai. A botrány következtében természetesen elmaradt a királynőválasztás, meg a szépségdíjazás is.

Felállítják a magyar tanszéket Bucurestiben

A bucuresti-i egyetem tanácsa hozzájárult a tanszék létesítéséhez.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Sándor József szenátor, mint azt megírtuk, a bucuresti-i egyetemen magyar tanszék felállítását kérte. Miután a bucuresti-i egyetem autonóm testület, a minisztérium, amely elvben helyt adott Sándor József kérelmének, az indítványt véleményezés végett átterjesztette az egyetemi tanácshoz. A tanács hozzájárult Sándor szenátor kérelmé-

— Biboros lesz Ausztria kancellárja. Bécsből jelentik: A Wiener Journal szerint Seipel kancellár elhatározta, hogy a választások után lemond a kancellárságról. Távozásának oka megrendült egészségi állapota. Utóda — a lap jelentése szerint — Ender voralbergi tartományfőnök lesz. Hír szerint Seipelből biboros lesz.

— Betegség elől a halálba. Gavriła János socodori gazdaember az elmúlt éjjel házában padlásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már kiszenvedett. Az idős ember súlyos betegsége miatt menekült a halálba. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Öngyilkos olasz gróf. Milánóból jelentik: Lussignani gróf, Parma volt polgármestere s a pármái egyetem tanára Regio Emilia szanatóriumában megmérgezte magát. Lussignani gróf a tízmillió lira passzívával csődbejutott Banca Agricola di Parma elnökgaztagója volt s a bank bukása után letartóztatták, majd a Regio Emilia-szanatóriumba szállították, ahol állandóan rendőri őrizet alatt volt. Lussignani gróf már két ízben követelt el öngyilkossági kísérletet, amelyeknek végrehajtásában azonban a detektívek eddig sikeresen megakadályozták. A harmadik kísérlet sikerült s a gróf oly adag veronált vett be, hogy az orvosok már nem tudták megmenteni az életnek.

— Amerikai szálló tűzkatasztrófiája. Newyorkból jelentik: A 40 emeletes új Netherland szálloda kigyulladt. A szálloda már két napja ég, azonban a tűzoltók tehetetlenek, mert nem tudnak 40 emelet magasságáig felérni.

— Öngyilkos lett az aradi vállalkozó. Az Aradi Közlöny mai számában jelentettük, hogy Curticean Péter aradi vállalkozót a Pompiliu (Kasza) ucca 48. számú házban lévő lakásán felakasztva találták. A helyszínrre érkezett rendőrbizottság gyanusnak találta a vállalkozó halálát, mert irást nem hagyott hátra és senkinek sem tett említést, hogy öngyilkossági tervvel foglalkozik. Azonkívül az orvosi vizsgálat furcsa karcolásokat talált Curticean arcán. Az esetről jelentést tettek az ügyészségnek, amely elrendelte a hulla felboncolását. A boncolás ma történt meg és az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Curticean halálát fulladás okozta, ami az önkasztás következtében állott be. A vizsgálat alapján a rendőrség bebiztosította a további nyomozást és az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Kisgyermek tragédiája.

Borzalmas robbanás Galatiban.

(Az Aradi Közlöny galati tudósítójának távirata.) Megdöbbentő gyermektragédia játszódott le tegnap délután Galatiban. Dumitru galati-i asztalos három gyermeke és két unokatestvérük együtt játszadoztak. Dumitru Soimului-uccai asztalosműhelyében. A gyermekek apjuk távollétében elhatározták, hogy megvalósítják régi tervüket és házilag állítanak elő a vásárokból ismert „ugró békákat”, amely veszélytelennek tudott játékszer tudvalévoleg a belsejébe helyezett robbanó anyag exploziója következtében nagyokat ugrik. Valahonnan robbanó anyagot szereztek és sebtiben hozzáfogtak tervük kiviteléhez. Azonban valóságos, hogy közben egyikük cigarettára gyújtott, vagy pedig az első kész „békát” akarták kipróbálni, mert hirtelen hatalmas robbanás rázkódott meg a levegőt és a műhely egyrésze levegőbe röpült, az egész épület pedig pillanatok alatt lángbaborult. A robbanás nagy csődületet vont a szerencsétlenség színhelyére és többen életük kockázatásával behatoltak az égő műhelybe. A vakmerő emberek minden erőfeszítése azonban hiábavalónak bizonyult, mert a sűrű füstben csak a szerencsétlen gyermekek nyöszörgéseit hallották, de nem tudták hozzájuk férkőzni a gyermekekre hullt romok miatt. Pár perc múlva azonban

nek teljesítéséhez. — Itt írjuk meg, hogy a Viitorul mai száma erősen támadja a kormányt, mivel a minisztertanács megszavazta a 45 millió lej államsegélyt a kisebbségi iskolák részére. A lap felhívja a miniszterelnök figyelmét arra, hogy jobb volna a román középiskolák részére inkább épületeket emelni és reméli, hogy a kormány nem folyósítja az államsegélyt.

megérkeztek a mentők és a tűzoltók s mire sikerült a bejárást biztosítani, már csak négyüket találták élve, míg két gyermek megfulladt. A négy életben maradt gyermek állapota is igen súlyos, mert a robbanás mindegyiküket megsebesítette. A helyszínen lefolytatott vizsgálat szerint a gyermekek bizonyára dinamitot szereztek, mert csak ezzel magyarázható a robbanás irtózatossága. Növelem azonban a szerencsétlenséget az a körülmény is, hogy a robbanás több arra haladót is könnyebben megsebezett.

Rendes bíróság elé kerülnek a magyar kommunisták.

A budapesti statáriális bíróság érdekes döntése.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Hirt adunk mai számunkban Szántó Zoltán, Vági és társai lázadási perének tárgyalásáról, amely a statáriális bíróság előtt folyt le. A védők kérését, amely arra irányult, hogy rendes bíróság elé kerüljön az ügy, először a bíróság elutasította azzal, hogy nem ismerik az ügyet és így még nem dönthetnek. Ma azonban fordulat állott be, a statáriális bíróság illetéktelennek mondotta ki magát Szántóék ügyének tárgyalására. A vádlottak kihallgatása után ugyanis a bíróság határozathozatalra vonult vissza. Halotti csendben várta a közönség a bíróság döntését — statáriális eljárás lesz-e Szántóék ügyében, vagy sem. Mintegy félórás tanácskozás után kihirdette Töreky tanácselnök a döntést: a bíróság kimondja, hogy az ügy nem tartozik a rögtönítélő bíróság elé és ezért az iratokat az ügyészséghez küldi vissza. Egyben azonban fenntartja a vádlottak előzetes letartóztatását. A vádlottak, a védők és a közönség is láthatóan megnyugodva fogadták a döntést, amelynek indokolása a következő volt: a lázadás előkészítésére irányuló szövetkezés büntette nem tartozik statáriális bíróság elé. Az eddigi tárgyalás adataiból megállapítható volt, hogy a vádlottak bűncselekménye nem merítette ki a lázadás tényét és így nem tartozik az ügy a rögtönítélő bíróság hatáskörébe. Ezzel az elnök befejezettnek nyilvánította a statáriális tárgyalást. Ekkor érdekes eset történt: Szántó Zoltán felugrott, oda-futott Vámbéry Rusztemhez, védőjéhez és örömtől sugározva megrázta a kezét: — Gratulálok — kiáltotta. Voltak olyanok a vádlottak között, akik egymást ölelték át az örömtől, mások boldogan intogtak hozzátartozóik felé. A bírák kivonulása után a vádlottakat visszavezették a fogházba.

PATT és PATACHON
legjobb filmje az aradi
APOLLO következő műsora.

— Magas férfiak, egyesüljete! Newyorkból jelentik: Régi tapasztalat, hogy nem mindig kellemes nagy embernek lenni. Értsd: 1 mtr. 90 centiméternél magasabbnak. A magas termettel járó hátrányokat akarták most kiküszöbölni az amerikai magas férfiak, akik ligába tömörültek. Az új egyesülés hivatalos címe: National Society of Longfellows. Magyarul „Magas fickók Nemzeti Társasága”. — A magas fickók elsősorban jogaikat akarják megvédeni. Sikra szállnak a megfelelő hosszúságú botelágakért, magasabb ajtókért, magasabb autobuszokért. Hogy a magas fickók mennyit érnek el követeléseikből, még nem lehet tudni.

Kétszázegy csatahajó a kínai vizeken.

Előrenyomul az északkeleti hadsereg. — Sanghaiban megint általános sztrájk készül.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

Az északkeleti hadsereg feltartóztatlanul nyomul előre. Tegnap Pukaut foglalták el és most tovább menetelnek előretett tempóban Sanghai felé. A kínai vizeken jelenleg nyolc admirális vezetésével 201 csatahajó tartózkodik. Ezekből 78 japán, 66 brit, 30 amerikai, 10 francia, 4 olasz és 1—1 spanyol, portugál és holland. A kínai vizeken még sohasem volt olyan nagy haderő, mint most. A sanghai-i jelentések szerint az ottani tengerészszövetség és az általa-

nos munkásszövetség a Pekingben a szovjet-követségen tartott házkutatás elleni tiltakozása jeléül általános sztrájkot tervez.

A moszkvai jelentések szerint a szovjet sajtó közli, hogy Csang-Csolin nem fogadja el a szovjet utolsó jegyzékében támasztott követeléseket. Ennek dacára a szovjet, a diplomáciai viszony megszakításán kívül más rendszabályt nem fogadatosít. A sajtó szerint a pekingi házkutatást Anglia provokálta ki az északkeletről.

Megindult Franciaország legmodernebb vonata

Az elektrifikált vasútvonal, amelynek kilencven év előtt Theophile Gauthier csúfos bukást jósolt.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Ma avatták fel Franciaországban a Paris-St.-Germain elektrifikált vonalát. A szokásos felavatás alig kelt nagy emóciót: mindenki természetesen találta a dolgot. Ezelőtt kilencven esztendővel 1837-ben óriási izgalom kísérte azonban ország-szerte ugyanennek a vonalnak a felavatását. Nem kisebb ember, mint Theophile Gauthier, a nagy költő, mondogatta oda ebből az alkalomból a véleményét a vasút fölösleges és kellemtelen intézményéről. A francia lapok az avatás alkalmából felelevenítik Gauthier cikkét.

A vasútnak, — írta Theophile Gauthier — csak mint tudományos kísérletnek van értéke, különben nem egyéb érdekes ipari játék-szernél. A talaj szerkezete, a hegyek, völgyek váltakozása, a folyók, a mocsarak szükségszerűen örök akadályai a nagy vonalak építésének. De ha ezek ellenére is megkísérelnek hosszabb vonalak építését, olyan költségekbe ütköznek, hogy semmiféle siker se tudná a vasutat a vállalkozó számára jövedelmező üzletté tenni. Ha pedig a vasutak valóban olyan méretekben fognak terjeszkedni, mint azt ma néhány lelkes álmódzó képzele, honnan vesznek majd elegendő szén a mozdonyok fűtéséhez? A szén, sajnos, nem lehet ősszel elvetni és a következő év nyarán learatni. Évezredek szükségesek ahhoz, hogy a földben új ásvány képződjön. A városi lakosság fantáziáját természetesen módfelett izgatja ez az újdonság. De ne örüljön olyan nagyon. A vasut egyáltalán nem olyan jó gyerek, mint amilyennek mutatja magát. Olvassa csak el azokat a kis fekete keretű figyelmeztető táblákat, melyek a fülkék minden faláról odavigyorognak az utasok szemébe.

Figyelmeztetés.

1. Az utasok, akik adnak valamit a fejükre, kéretnek azt nem kidugni a robogó vonatból, mert ellenkező esetben legülötinozzák őket.

2. A kocsi belsejében nem szabad mozogni, köhögni, vagy vakarózni, mert a vigrázatlanok egy zökkenésnél könnyen kirepülhetnek a pályatestre, ahol pedig a kereknek apró darabokra vágják őket, mint a jó gazdasszony a zöldséget.

3. Dohányozni tilos, mert a mozdony nem tűri el, hogy a halandók is füstöljenek.

4. Kutya tilos az utazás, mert félt, hogy utazásuk megijeszti a mozdony lövését. Félekem fog el mindannyiunkat. Remegve ülünk padjainkon, lélekzenél se merve. Féltünk, hogy egy vigrázatlan mozdulattal levegőbe röpitjük a szörnyű bajok sorozatát zudítjuk a fejünkre. Azzal a tisztességes reménnyel indultunk el Párisból, hogy félóra múlva St. Germainba érkezünk és ehelyett, jaj, könnyen megeshetnek, hogy egy robbanás szárnyán távol planétára érkezünk — darabokban. Az in-

duális órája üt és a harang, mely az utasokat beszállásra szólítja, lélekharangként kondul remegő szíveinkbe...

A vonat elején indulásra készen áll a lövő. Fekete apródok tartják a gyeplőt és az izzadtságtól fénylő állat türelmetlenül várja a pillanatot, mikor kedve szerint vágthat hegyen-völgyön át. Tüzet szikráznak a szeméi és orra füstöt lövel. Nem toporzékol, mint az eleven lovak és a nyerítése felhasogató éles halálhörgés. Mint egy náthás mesebeli sárkány, füstöt, párat tüsszent, vagy mint egy óriási tengeri kigyó, mely hárombócos hajót nyelt el keresztben. Különös állat vászonból és vasból, melynek a szíve tüzből van, a helyette gőz. Levesesfazéknak tulságosan eleven, lónak viszont tulságosan halott. Az utasokat befalazzák egy szakaszba és két vagy három rövid kúrtjára a kocsi elengedi a gyeplőt és a levesesfazék lassu léptekkel megindul, hogy pár pillanat múlva eszeveszett száguldással, mint a vihar dübörögjön a sínek között.

— Egy alagutba nyomulunk, hol áthatatlan sötétség és szörnyű bűz honol. Ez a mozdony boudoirja. A feneketlen sötétség olyan erkölcselen, hogy ilyen csak a vasut találhatott ki magának. A közszemérem érdekében mindenesetre azt tanácsoljuk, hogy legalább néhány gázlámpával világítsák meg ezt a helyet, mert ez a tartós sötétség támadás az illendőség és a szemérem ellen. Ismét égi világosság derül ránk, de bár maradtunk volna inkább a sötétben, mert most meg a szívverésünk is eláll. Jobbra és balra feneketlen szakadékok tolonganak és megkerült fürdőkádunk hidakon, szakadékokon és folyókon keresztül örült vágatással száguld velünk.

— A vonat lassít. Hála istennek, lövőnk megette minden abrakát és üres gyomorral nem hajlandó tovább menni. Nincs más tenni, kifogják a kocsik elöl és a felszabadult vasutat boldog fütttyentéssel egyedül száguld St. Germainba, hogy egy üzletben izletes szénbédét vásároljon magának. Mi pedig remegve várjuk visszajöttét.

Mozi.

xx „Harry Piel a vadállatok között” című legújabb filmét vetíti ma a Venus mozgó Új-aradon. Előadás kezdete 9 órakor. Helyárak 10, 15, 20, 25 lej.

xx A kelet csodálatos szépségei tárulnak elénk abban a nagyszabású Nordisk-filmben, melyet a Maharadzsza gyöngye címen vetít az aradi Apolló. Az aradi Apolló mozgószínház előadásai 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Segítség, üldöz a pénz” címen nagyhatású vígjátékot mutat be az aradi Uránia mozgószínház, mely az összes eddigi hasonló zsánerű képet felülmúlja. A nagyszerű vígjáték előadásai fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A világ legújabb eseményeit minden előadás előtt vetíti az aradi Apolló mozgószínház filmjurnalja.

xx Patt és Patachoni legújabb filmje legközelebb az aradi Apollóban.

xx Harry Piel legszenzációsabb filmjét vetíti az aradi Uránia mozgószínház legújabb műsorán.

xx Mindenki kacagni fog az aradi Apolló mozgószínház legközelebbi műsorán, mely Patt és Patachont mint tengerészeket mutatja be.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 és este 9 órakor utoljára

A forradalmi nász.

Janice Meredith.

Leicester Ford híres regénye.

Marion Davies ragyogó tehetségének bűszkesége, pazar kiállítású filmszínház.

II részben, II felvonásban.

Mindkét rész egyszerre látható.

Holnapról: Aradon premier! Pedál király.

Rádó-műsor.

Csütörtök, április 14. Wien—Graz: 20.05. Beethoven oratórium. — Pozsony: 17.20. Hangverseny. — Zágráb: 20.30. Egyházi zene. — Milano: 21. Operaelőadás. — Boroszló: 20.15. „Johannes-passio” (Bach). — Prága: 20.08. „Stabat mater”. — London: 22.35. Tarka est. — Leipzig: 20.15. „Johannes-passio”. — Stuttgart 21.30. Orosz est. — Frankfurt a. M.: Beethoven Missa solemnis. — Róma: 20.45. Egyházi zene. Berlin: 20.30. Husvétii ünnepi játék. — München: 20. „A megváltó hét szerve a keresztján” (Haydn). — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17.02. Az Opera Kamarazenekarának hangversenye. 18.10. Előadás Párisról. 19. Operaelőadás, utána cigányzene.

Szabályozták a jótékony gyűjtéseket.

Miniszteri rendelet a gyűjtések engedélyezéséről.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Monitorul Oficial mai száma közli a közönség jótékonyására alapított gyűjtésekre vonatkozó új rendeletet és annak végrehajtási utasítását. Az új rendelet szerint a közönség önkéntes hozzájárulására irányuló minden felhívás, bármilyen célból történjen is az, csak egy nyilvános közeg felhatalmazása alapján végezhető. A gyűjtést csak hivatalosan elismert nyilvános vagy magánjellegű társulatok, egyesületek végezhetik.

Az egészségügyi miniszter felhatalmazását kell kérniük azoknak, akik a közönség jótékonyosságát bármily természetű sorsjegy vagy szerencsejáték révén abból a célból veszik igénybe, hogy jótékonyabb, nemzeti vagy kulturális intézményt létesítsenek, vagy már ilyen meglévő intézeteket támogassanak. Az uccákon vagy helyiségekben való nyilvános gyűjtésre csak a jótékony, vagy nemzeti kulturális egyesületek kapnak engedélyt. Egy hónapban csak két gyűjtést engedélyez a rendelet. Az egész országra vagy több helysére kiterjedő gyűjtést csak a nagy jótékonyági és nemzeti kulturális intézményeknek fogják megengedni, ha jogi személyiségüket legalább öt év előtt szerezték meg.

Az egyházi gyűjtések engedélyezése a metropoliták és püspökök joga, de a gyűjtés csak olyan összegek számára történhetik, melyekkel templomot vagy egyházi épületet kívánunk létesíteni, vagy a már meglévőket kijavítani. Amennyire lehetséges, ilyen engedélyeket csak egy megye területére fognak kiadni és csak akkor terjeszthet ki az ilyen gyűjtés az illető püspökség több megyéjére, ha nagyobb alapokra van szükség. De semmi esetre sem terjedhet át egy másik püspökség területére.

Gyűjtési iverk köröztetéséhez is kell engedély. Az erre vonatkozó kérvényekben meg kell jelölni a kibocsátandó iverk számát és azt az összeget, amelyre a gyűjtés révén számíthatnak. Azok a személyek, akik valamilyen a gyűjtésre jogosult intézettől meghatalmazást kapnak, a gyűjtés végrehajtására, kötelesek bármikor előmutatni az intézettől kapott igazolványukat.

Ma, csütörtökön az Apollóban Maharadzsza gyöngye

Keleti dráma. Gunnar Tolnaessel. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Ma, csütörtökön az Urániában Segítség, üldöz a pénz.

Főszereplő: NICOLAS KOLINE. Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezdődnek.

KÖZGAZDASÁG.

Aranypénzt veret Románia.

A bankkormányzó megállapodásai Londonban.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tulajdonosának távirata.) Az Argus értesítése szerint Bucuresti, a Banca Nationala kormányzója megállapodott az angol pénzverdével román arany-pénz veretésére vonatkozólag. Az aranylejeket Romániának a háború előtt az Angol Bankban

elhelyezett aranykészletéből fogják venni 20 millió aranylej értékben. Az Angol Bank a 20 millió aranyat, amelynek értéke 9 millió 200 ezer font sterling, néhány hónapon belül kiszolgáltatja Romániának.

Zürichben 3.20, Párisban 15.50 a lej

Helyi valutaárak. (Április hó 13.)
Külföldiek: Berlin 40.80, Amsterdam 68.65, Newyork 171.25, London 834, Páris 6.75, Milánó 8.50, Prága 5.08, Budapest 30, Zágráb 3.02, Bécs 24.15, Zürich 33. — **Áru:** Márka 40.50, dollár 171, angol font 830, francia frank 6.75, olasz lira 8.50, cseh korona 5.05, dinár 3, osztrák schilling 24, svájci frank 33. — **Pénz:** Márka 39.50, dollár 169, angol font 810, francia frank 6.45, olasz lira 8.20, cseh korona 4.90, pengő 29.50, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 32.50. — **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdényítés. (Április hó 13.)
Berlin 123.20, Amsterdam 207.95, Newyork 519.87.50, London 2524.75, Páris 20.36, Milánó 25.55, Prága 15.39.50, Budapest 90.75, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.20, Varsó 57.95, Bécs 73.12.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Április hó 13.)
Berlin 123.20, Amsterdam 207.95, Newyork 519.87.50, London 2524.75, Páris 20.36, Milánó 25.55, Prága 15.39.50, Budapest 90.75, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.20, Varsó 57.95, Bécs 73.12.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Április hó 13.)
Devizák: Páris 6.77, Berlin 40.35, London 826, Newyork 169.75, Milánó 8.30, Zürich 32.80, Bécs 23.95, Prága 5.04. — **Valuták:** Napoleon 680, márka 41, leva 1.25, török lira 0.92, angol font 825, francia frank 6.80, svájci frank 33, olasz lira 8.50, drachma 2.10, dinár 3.10, dollár 170, lengyel zloty 20, osztrák schilling 25, pengő 30, cseh korona 5.10.

Románia frankkölcsonnt kap. Bucuresti-ből jelentik: Mint már megirtuk, Coanda tábornok a kormány megbízásából Párisba utazott. Illetékes helyen szerzett értesülés szerint Coanda előbb megbeszélést folytat Poincaré francia miniszterelnökkel, majd tárgyalásokat kezd több francia pénzesoporttal egy, a Romániának adandó nagyobb frank-kölcsön dolgában.

Csöd egy aradi iparos ellen. Gehl János aradi Piata Plevnei 3. szám alatti szijgyártó ellen saját kérelmére az aradi törvényszék megindította a csődeljárást. Csődtömeggondnok Timár Andor dr., helyettese Gara Armin dr. lett. A hitelezések bejelentésének határideje május 30., a csődtárgyalás napja június 14. A csődválasztmány kijelölése június 17-én lesz.

= Az új vámtarifa magyar nyelven. A kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy az új behozatali vámtarifa pár napon belül megjelenik magyar nyelven és kapható lesz a könyvkereskedésekben. Magyar nyelven kívül megjelenik még német, olasz és francia nyelven is.

650 lejért divat-cipőt vehet minden szinben
Iványinál Arad, Str. Mejlana (Ferray-uca).

Kegyelem, ami hasznot hoz

Hogyan nyert az angol állam trónörökösének utazásán.

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjétől.)
Most történt, hogy Nagybritannia trónjának örököse meg akarván ismerni a rá szálló világbirodalom távolabbi részét is, látogatást tett Délafrikában. Nagyon természetes, hogy a hű alattvalók, a tartományi kormányok égtek a vágytól, hogy leendő királyuk tartózkodását minél kellemesebb tegyék s ezért nyakra-főre rendezték tiszteletére a pazarnál-pazarabb ünnepeket. A trónörökös valóban a legkellemesebb emlékekkel tért haza, de annál kellemetlenebb meglepetést okozott utazása a kincstár első lordjának, aki még a miniszterelnök előtt is panaszkodva hozta szóba a dolgot:

— Hát bizony, ami sok, az sok. Szép dolog volt az utazás, szükség is volt rá — de számlája kissé borsos. Huszonötezer font sterling! Ez bizony még a mi költségvetésünkben is elég csinos összeg.

Meghallotta a pénzügyminiszter e kifakadását az épen jelenlevő igazságügyminiszter s sietett eloszlalni a felhököt:

— Nincs semmi baj, uraim. Én megvigasztalhatom a pénzügyminiszter urat azzal, hogy őfensége utazása még haszonnal járt az állampénztárra nézve.

A miniszterek csupa kérdőjellel változott arccal fordultak a kollegához:

— Hogyan? Hogyan?

— Ugy, hogy ámbár a parádé 25.000 fontba került, viszont a herceg oly bőkezűen osztogatta az amnesztiát mindenfelé, ahová csak ellátogatott, oly temérdek feyencnek elenged

te a hátralevő büntetését, hogy tartási költségeken legalább 41.000 fontot megtakarítottunk. Huszonötezer levonva negyvenegyezerből, marad tizenhatezer. Ennyi az államkincstár tiszta haszna.

— All right! — bölintottak erre örvendezve a miniszterek. S a pénzügyminiszter már is azon töri a fejét, hová küldje utazni ismét a walesi herceget.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Aradi Ipar- és Népbank

Meghívás.

Az Aradi Ipar- és Népbank tisztelt részvényeseit 1927. évi április hó 28-án délután 9 órakor az intézet tanácstermében tartandó:

57-ik évi rendes közgyűlésre

ezzel tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1926. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása iránti határozathozatal.
3. 1 igazgatósági tag megválasztása 1 évre.
4. Indítványok.

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni, s szavazatukat érvényesíteni óhajtják, felkéretnek, hogy az alapszabályok 62. §-a értelmében részvényeiket f. évi április hó 27-ig az intézet főpénztáránál elismervény ellenében letenni sziveskedjenek. Az alapszabályok 61-ik §-a értelmében szavazatképes részvényesnek csak az tekinthető, kinek részvénye a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 hónal az intézet részvénykönyvben saját nevére beiktatva van.

Arad, 1927. április 14-én.

SZALAY KÁROLY, s. k.
2035. elnökgazgató.

Élő hal

pesty, harosa, kecsge és süllő kapható
csütörtök és pénteken

Luttwák József cégnél Arad.

Ugyanott rózsaburgonya kicsinyben és nagyban a legolcsóbb napi árban.

Nagy üzlethelyiség

a városbázával szemben
k i a d ó. Bővebbet:

Györfly „Mures” irodájában.

Nagy gyakorlattal rendelkező
mérlegképes könyvelő,

magyar, német levelező állást
keres. Óras könyvelést is vállal.
Szives megkeresések „Első-
rendű erő” jellegével Rudolf Mosse
hirdetési iroda, Arad irányítandó.

Harisnyák!

Magas sarokkal 49—69 lej, selyem flor 78—95 lej, fától 105-161
125 lejig, hibátlan selyem 108 L. Keztyük selyem kivarással 80 L.
Ingek, nyakkendők, zsebkendők, gombok, csipkék mélyen leszállított árban „APOLLO” áruház, POPPER, Str. Mejlana 2.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Biztosan megmarad a termése!

Keverjen kékköoldathoz szőlőmoly ellen
már az első permetezéshez

Arzolat.

Keverjen továbbá a kékköoldathoz lisztharmat ellen
Sulfarolt

100 liter kékköoldathoz 1/3 kg. Arzola és 1/2 kg. Sulfarol kell.
Egysszere védekezik peronospora, szőlőmoly és lisztharmat ellen. Kapható

Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T.-nél Arad

Eladó!

Fédes kocsi „Homokfutó”.
Vasválya 10 méteres.
Daráló „Indrich”.
Benzinmotor 5-6 lóerős vaskocsira
szerelve.
Vetőgépe 15 soros „Kühne”.
Répapuzó „Kühne”.
Vízszivattyú „Garvens”.
Aratógépe kévkötő „Kormick”.
Fűkaszály „Kormick”.
Rosta.
Lógereblve „Kormick”.
Ékek, stb. kitűnő állapotban.
Str. Dorobantilor 76. (Urbán Iván-nál) 1933

Tölgyfaparketta

kapható minden mennyiségben a
Murduş és Borlova
Armenisi Faipari R.-T.-nél
Timişoara. 2005
Telefon 962. és 2162.

„ALFACO” cipónagyáruháza megnyílt P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. Kérjük kirakataink megtekintését!
HOFFMANN csemegeüzlet mellett. Tisztelettel: Klein és Dávid.

Uj szalmakalap 300 lej, régi szalmakalap átvarrása és formázása 120 lej, férfi kalap tisztítása 70 lej, Muszlinos spadré kapható. **Gaby-salon** Arad, Bul. Reg. Ferdinand II. (v. József főherceg-ut) Pollák József főszernagykereskedő házában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden azó hirdetés ára hétköznap 4 lej — bari, vasárnap 5 lej. — Vestagabb betűvel 3 lej, illetve 10 lej. — A vestagabb betűvel kivált szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig veszik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadványtól fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalma miatt fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 181. * * * * *

LEVELEZÉS.

Hajhullás és hajkorea

ellen a legjobb szer az **Egger Petrol**. Kapható minden gyógyszerárban és drogueráriában.

CYKLAMENEM! Fontos ügyben telefonálj. Baj nincs. Látni szeretnélék. Működés csókkal. 2047

JÓ híreknek örülök. Jól vagyok. Kellemes ünnepeket, sok csók „Tenger” S. 15288

ALKALMAZÁS.

CUKRASZEGED önálló, elsőrangú munkaadó azonnal alkalmazást nyerhet Fehérvár-cukraszézában Petroseni. (Rádió Petroseni.) 2027

KIFUTÓLEÁNY, megbízható, ügyes, azonnal felvétetik. Cim. Rudoff Mosse hirdetőben. 2053

NYUGDIJAS VASUTASOKAT közszükségleti cikkek Erdélyben és Regátban forrasztónál való eladására magas jutalékkal felvezek. Jelentkezés 5-7 közt Erzsébet-körut 67. II. em. ajtó 6. 2056

LAKÁS.

KÖZPONTBAN butorított szoba konyhával is kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2052

HÁROM szobából álló modern magánház azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2054

Kilencvenhat lejért - lakást,

ellátást, vagy alkalmazást hirdethet, eredményt ér el, ha kockahirdetést ad fel.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MINDENKINEK tudnia kell, hogy legolcsóbban vásárolhat női kalapot Posch kalandüzletben Str. Eminescu (Deák Fehér-utca) 12. 1958

FILE DUPLA ÁGYTERÍTŐ, bundák, gyermek paplan, bőröndök, sezlion terítés, szobaborendezések, 12 személyes ágyasztó, rakettek, antik szekrények, antik varróasztalok, ebédlő és csészék, szőnyegek, tükrök, festmények, órák, íróasztalok, asztalok, fonott asztalok, villanylámpák, férfi ruhák, felhők, fotók, íróasztalgarnitúrák, Révay lexikonok, kis Singer gép, ebédlő asztalok, trümp, ajándék tárgyak, vázák stb. eladó. Salgóné Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-üzletében. 500

Olesó zongorák

gyári árban 50.000 lejtől 85.000 lejtől a legjobb minőségben, bármilyen bécsi gyártmányú kapható.

ZONGORAKARTÁR Arad, P. Avram Iancu 11. (Szabadság-tér). **MELIS.**

Ha közszükségleti,

alkalmi vagy ajándék-tárgyakat mérsékelt áron ohajt beszerezni, keresse fel **Salgóné** bizományi helyiségét Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u) 12. I. em

TÉGLA

közismert legjobb minőségű géptégla, kedvező fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban kapható.

Pollák Sándor ártéglaágyarában **ARADON.**

ÜZLETEK.

KIADÓ két kisebb üzlethelyiség a Str. Consistoriului és Str. Bratianu sarkán. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 10415

GASZA-üzlet Str. Consistoriului 17. lakással együtt májustól kiadó. 2038

JÓFORGALMU borbélyüzlet elsejére kiadó. Str. Calvin 42. Bratianunál. 2055

ELLÁTÁS.

ELSORENDÚ izletes házikoszt kapható Matthyényinénál Arad Strada Bratianu (Weitzer-utca) 12. szám alatt. Hátul az udvarban jobbra. 200

חשד שר פסח

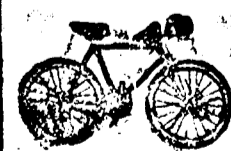
husvéti bor és szilvórium

kapható:

Friedmann Izidor

pálizkereskedőnél Arad, Str. Veronica Mitea (Szarvas-utca) I. 2051

HARISNYA I. RENDŐ chomnital gyáraktól 25% árcsökkentéssel! Női harisnya 28 lejtől 135 lejtig! Férfi és gyermekharisnyák 15 lejtől 125 lejtig! Selyemharisnya 75 lej, 95 és egész prima 117 lej! Selyem szalok 125 lejtől! Kesztyű 45 és I. prima divator 89 lej! Ezerköttyűk 190 lejtől! Nyakkendők 45-től! Örösi választék csipkékben, szalagokban és mindenféle rövidárakban! Str. Eminescu 12. **Bogyó A.** Arad.

Oriási kerékpár vásár!

A világ legjobb kerékpárja a Naumann, továbbá: „Diamant”, „Göröcke”, „Ideal”, „Opel”, „Manspor”, „Patria” kerékpárok kedvező részletfizetésre kaphatók. Szakszerű javításokat olcsón és pontosan eszközölünk.

Hammer Zsigmond és Fia Arad, Bul. Reg. Ferdinand 27. (Borcsa Szent-tér). 1588

Elegáns ruhák! szövet és selyem ruha 400 L., már készítek. Cim Str. Consistoriului Batthyány-u. 9

Ölmet keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. :-:

Villanszerelési anyagraktár. izzók, csillárok, vezetékek, vasalók, Thermoforok, ventilátorok stb. nagy raktára legolcsóbban: Varga és Rosenfeld villanszerelő vállalat

Bulv. Reg. Maria 12. Szerelésre díjtalan költségvetés! Telefon szám 808.

Kolozsváry Imre

uri férfi, nő és gyermekolpó készítő Str. Bucur 9.

Készít a legújabb divat szerinti olpókat mindenféle minőségben és kivitelben, elsősorban külföldi anyagból.

Friss dunai hal

érkezik naponta a katolikus és görög keleti nagybójt tartama alatt. A ma érkezett halak harosa, ponty, süllő és márna

ROSENBACH-hoz

Piața Plevnei No. 5., zsidó templom épület.

Rossi Pál

cement és beton vállalkozó.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát legjutányosabb árban úgy mint: sírkövet, sírkertet, aszfaltmunkát stb. Ugyanítt kész kutgyűrűk különböző nagyságban hazaszállítva kaphatók

Str. Gh. Lazar (Simonyi-u) 10

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VASAR

1927. április 30. — május 9.

Legjobb alkalom Nyugat- és Középeurópa- val új gazdasági kapcsolatok létesítésére. Kiállítók és látogatók a C. F. R. öszes vonalain a visszautazásnál érvényes 50%-os, a magyar vasutaknál egy az oda- mint a visszautazásnál érvényes 50%-os jegykedvezményt élveznek. Viszmentes határátlépés.

Az öszes kedvezmények a vándrigazolvány felmutatásához vannak kötve. I. További felvilágosítások és a darabonként 150 lejbe kerülő vándrigazolványok kaphatók Budapest: a Vásárlóroda, (Alkotmány-u) 8. Arad: Kereskedelmi és Iparkamara

ARADI KERESKEDELMI ÉS IPAR-KAMARA.

Meghívó.

Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezúton hívja meg tagjait a folyó hó 28-án, délután 5 órakor a Kamara nagytermében tartandó **rendes évi közgyűlésére**

A napirend tárgyai:

1. A közgyűlés megnyitása és a jelenlévő tagok számának megállapítása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítői ki-elölése.
3. Jelentés az 1926. évről.
4. Jelentés az 1926. év zárszámadásairól.
5. A Felügyelő-bizottság jelentése.
6. Az igazgató tanács és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
7. Egyéb esetleges kérdések és indítványok.
8. A közgyűlés bekezdése.

Amennyiben a közgyűlésen a Kamara tagjai nem jelenének meg törvényben előirt számban, úgy a közgyűlést külön meghívó nélkül május 5-én ugyanazon helyen és órában tartjuk meg.

Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara 1927. március 30-án tartott igazgató tanács ülésének határozatából:

Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara:

Dr. Márcus Mihály, s. k. elnök.

Pácuraru Brutus, s. k. főtitkár. 2057

(Jelen meghívó utánnyomását nem díjazatik.)

Gurahonci portland cement, Eledsi fehér darabos mész, Egresi steucatur és alabástrom gipsz, „Meteor” Éternit fedő pala **kapható!**

Kornis Zsigmond és Márton

cég-nél

ARAD,

Bulev. Regele; Ferdinand 4.

Telefon 9-18. 1941

Husvétii sonkák a la Prága kaphatók: Eisele János

hentesáru-üzletében Arad, P. Avram Iancu (Szabadság-t.)